

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 168. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Vasárnap, 1936. július 26.

Munkanélküli diplomások

Ujszerű és figyelemreméltó a kormány az a kezdeményezése, mellyel népszámlálást kíván tartani az ország területén található intellektuális munkanélküliek összeírására. A belügyminisztérium kereteibe tartozó Népszámlálási Hivatal vezetőinek ugyanis az a véleménye — és nyilván osztozik ebben a kormány is, mert különben nem szánna el magát egy újabb, kétségkívül milliós rendkívüli kiadásra, — hogy az intellektuális társadalmi rétegeiben mutatkozó nyugtalanító politikai jelenségek, melyek az elégedetlenség kifejezői, nagy általánosságban az illető társadalmi rétegek gazdasági helyzetére vezethetők vissza. Tulsok az intellektuális és kevés aránylag azoknak a száma, akik jövedelemmel rendelkeznek. Amikor tehát megközelítőleg megállapítanak a munkanélküli intellektuálisok számát, azt remélik, hogy ugyanakkor képet nyernek annak az embertömegnek nagyságáról is, számszerűleg, amely minden szélsőséges agitációnak, nyugtalanító megmozdulásnak könnyű zsákmánya, eszköze és könnyen megközelíthető médiuma.

Valóban egészen új, mondhatnánk: úttörő jellege van a készülő intézkedésnek s lehet, hogy ez a dicsőség már is megéri a velejáró kiadásokat, bár véleményünk szerint túlzott értelemben teszi felelőssé a kormány elgondolása a munkanélküli intellektuálisok valóban komoly tömegét a közéletben utóbb elharapódzott szélsőséges jelenségekért. Számos törvényszéki tárgyalás jegyzőkönyvéből megállapítható hogy azok az elemek, amelyek szereplői és részesei a szélsőséges jobb, vagy baloldali kilengéseknek és földalatti mozgalmaknak, a legkevésbé sem sorolhatók a munkanélküli intellektuálisok társadalmi csoportjaiba. Láttunk egyetemi tanárokat, teológiai professzorokat, akadémiai tanárokat a vádlottak padján ülni szélsőbaloldali szervezkedés vádjá miatt és olvashattuk azoknak a diákoknak is a névsorait, akiket különféle jobboldali jelszavakkal operáló atrocitásokban, merényletek miatt talált bűnösöknek, vagy ártatlanoknak a bíróság. Mig az előbbi csoportnak csaknem minden egyes tagja jódotált állású intellektuális, a diákokat sem lehet „munkanélküli intellektuálisokként” minősíteni, hiszen minden alkalmuk adva van, hogy tanulással, önmaguk képzésével és tudásuk tökéletesítésével „munkálkodhassanak” annak a tanintézetnek keretein belül, amelynek tagjai. A munkanélküli diákok magyarul „iskolakerülőnek” nevezzük és első sorban is saját maga felelős ezért a speciális jellegű „munkanélküliségéért”.

Mindez azért nem jelenti azt, hogy valóban ne volnának munkanélküli intellektuálisaink, kenyér- és elfoglaltságnélküli diplomásaink, akik hiába keresik elhelyezkedésüket közéletünk megfelelő munkaterületein. Nagy különbség azonban, ha rendfenntartási és megint más, ha szociális szempontból kerül megvilágításra a probléma. Hosszu évek és évtizedek óta folyik az országban az Angheliescu-féle intellektuális tultermevés, melyről valóban még nincs összefoglaló statisztikánk; talán azért, mert nem vettünk mindeddig elég bátorságot hozzá, hogy szembenézzünk a számdatáival. A cluj-i tudományegyetem évi jelentése áll például rendelkezésünkre Stefanescu-Coanga rektor úr jóvoltából, aki elkészítette az 1934—35. évi jelentését. Ebből megállapítható, hogy egyedül a cluj-i egyetemnek 4300 hallgatója volt, kik közül a jogi karon 2184, az orvosin 1005, az irodalmin 708 és a természettudományin 403 tanuló kapott nyilvántartást. Megemlíthetjük azt is, hogy míg a román diákság létszáma 219 hallgatóval gyarapodott az elmúlt 1933—34. évi hallgatóság létszámával szemben, addig a kisebbségi egyetemi hallgatóság lélekszáma 392 hallgatóval apadt, ami azt jelenti, hogy a 64.11%-os többségi diákság létszáma jelentékenyen szaporodott, a 21.97%-ot kitevő kisebbségi létszám pedig még jelentékenyebben megcsappant, tehát a legvakmerőbb fantáziával sem lehetne azt állítani, hogy „a kisebbségek özönlik el” még mindig az intellektuális pályákat. Ha meggondoljuk, hogy négy egyetem és mintegy huszonhat más egyéb szak-főiskola működik az ország területén — hogy a rendes szakiskolákról ne is beszéljünk — joggal merülhet fel a kérdés bármelyik kormány előtt: hol helyezkedhetik el évről-évre ennyi új, tettekre kész diplomás ember?

Ha meggondoljuk, hogy az állam által foglalkoztatott tisztviselői kar évi fizetése sok milliárdra rug. Constant Georgescu egyetemi professzor szerint, csak a rendes állami költségvetés keretei között — merthiszen az autonóm intézményeknél ehhez még hozzájön hét és félmilliárd leinyi személyi kiadás — úgy

meg kell értenünk azt is, hogy az állam nem vállalhatja, mert nem bírja a diploma-gyárakból kikerülő generációk megfelelő részének sem a foglalkoztatását. Ez a tény vezetett arra, hogy megindítsa a kisebbségi állami tisztviselők kicserélésének folyamatát, mintha bizony az állam szociális háztartása szempontjából nem volna mindegy, hogy többségi-e, vagy kisebbségi a kenyértelen diplomás? Tény az, hogy ez a kérdés hozzájárult, hogy szélsőséges politikai áramlatok bűnbakjává szolgáltassa ki a kisebbségeket, de nem hozott, mert nem hozhatott, mint ahogyan nem is hozhat megoldást az intellektuális munkanélküliség problémájában. Ellenkezőleg: csak fokozta azt, a tömeg azonban ennek dacára sohasem vonult ki az uccára, nem rendezett merényleteket és nem dobta magát a szélsőséges eszmearamlatok karjai közé. Az intellektuális nyomoruság szegénylős és némas nemhogy követelne, de még halk szóval kérni is alig kér, Éppen ezért hibás alapjaiban az intellektuális munkanélküliek összeírásának indító-eszméje, hiszen az egybegyűjtendő statisztikai adatok képe egészen mást fog mutatni, mint amit tőle várnak az illetékesek. Semmiestre sem lesz a szélsőséges politikai bűnözők tömegfotografiája, statisztikai számadatokban; de könnyen lehetséges, hogy az így kapott kép sokkal ijesztőbb problémára hívja fel majd a közvélemény figyelmét, mint a szélsőséges mozgalmak elharapódzása. Az első egész külön szociális és gazdaságpolitikai kormányati-programot igényel: az utóbbi azonban csak a kellő erélyt és tárgyilagosságot a benső rend fenntartása érdekében. (J.)

Izgalom Londonban a francia hadianyagszállítások miatt

Anglia nem ismeri el a madridi kormányt — Huszonöt bombavető repülőgép indul Madridba

Ideiglenes kormányt alakítottak a felkelők

Róma ből jelentik: Az a hír, hogy Franciaország hadianyagot szállít, vagy szállított a madridi spanyol kormány számára, nagy hullámokat ver a nemzetközi politikában. Böven foglalkoznak ezzel az olasz lapok is és a Tevere azt írja, hogy

Franciaország beavatkozása okot szolgáltat más országok számára is, hogy a nemzeti eszme szolidaritása szellemében hasonlóképpen járjanak el. A francia kormány a baloldali politikai eszmék nevében foglalt állást a spanyol forradalomba való beavatkozás mellett és ezzel más nemzetek kezdeményezése számára is megnyitotta az utat.

A Reuter-ügynökség lissaboni jelentése szerint igen sok esetben fordult elő, hogy a spanyolországi vörös milícia idegen alattvalóknak fegyvert nyomott a kezébe, vörös karaszalagot húzott a karjukra és minden tiltakozás ellenére kiküldték őket a torlaszokra harcolni. A nagyobb spanyol városok a fosztogatók eldorádója lett.

A francia kormány eljárása, hogy hadianyaggal segíti a spanyol kormányt, határta-

lan izgalmat keltette Londonban, mert

az angol kormány nyomatékosan és többször figyelmeztette Leon Blum miniszterelnököt a nagy veszélyekre, amelyekkel a madridi kormány támogatása járhat.

Az angol kormány — mint Pertinax jelent lapjának Londonból, — azt is közölte Blum francia miniszterelnökkel, hogy a madridi kormányt egyébként sem lehet Spanyolország jogszerű kormányának tekinteni, amint hogy az angol kormány már napokkal ezelőtt el is utasította a londoni spanyol nagykövetet azzal a kéréssel, hogy hadianyagot szállítson Madridba. Határozottan kijelenti Pertinax, hogy Anglia a madridi kormányt már nem tekinti törvényesnek.

Berlinből jelentik: A német kormány lapja hosszasan fejtegeti a spanyolországi eseményeket és azt írja, hogy Németország erősen figyeli a spanyol eseményeket. A német kormány reméli, hogy a spanyol népnek sikerül az országban nyugalmat teremteni és visszavarázsolni azt a kormányzati rendszert, amely a nép akaratának leginkább megjelöl. Németország a legnagyobb tartózkodással fi-

IGY - HAT

Zello **PASZTA** tubusban PATKANYOK és VAKONDOK ellen

Zello **MAGVAK** HAZI és MEZEI EGEREK ellen.

„Bayer” Pflanzenschutz-Abteilung Leverkusen, I. G. Werk.

Vezérképviselő Románia részére: „Pharma” Studerus & Co. București, I. Str. Brezoianu No. 53.

gyveli az eseményeket, annál is inkább, mert mindig hangzott a felfogás, hogy minden nemzet azt a kormányformát alakítja ki a maga számára, amely felfogásához és szelleméhez a legközelebb áll.

Még mindig nem lehet tisztán látni a spanyol forradalom ügyében. A madridi rádióállomás ma hivatalos jelentést adott le, amely szerint a felkelőket Guadalajára közelében megfutamították a kormánycsapatok. Ezt a jelentést a felkelők megcáfolták és közlik, hogy a felkelők tervszerűen folytatják Madrid megközelítése érdekében felvonulásukat és Primo de Rivera hadosztálya a felvonulás közben már elvágta Madrid és Valencia között az összeköttetést. Így Madrid helyzete most már egészen súlyossá vált és azt hiszik, hogy a főváros lakosságának akkor sincs hosszabb időre való élelme, ha az utóbbi napokban

korlátolt mennyiségű fejadagokat mértek ki. A Jour jelentése szerint Madrid ellen ma reggel már meg is kezdtek a nagy támadást és a felkelők két nagyobb osztága megszállva tartja Madrid előtt levő hegyoldalakat.

A Jour szerint a francia fegyverszállító-sokra csütörtökön délután Redempt ezredes, a légügyi minisztérium anyagosztályának igazgatója utasítást kapott. A parancs az volt, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket 17 bombavető repülőgépre elszállítására.

A gépek ekkor még az etami repülőtéren állottak. A Novavia nevű lakkgyár nem sokkal később az anyagosztályhoz 40 kiló kakiszínű olivfestéket szállított, azzal a rendeltetéssel, hogy a 17 bombavetőt ezzel fessék át. A szállítás vasárnap reggel két csoportban történt. A gép vezetői francia hadipilóták, magánpilóták és a pilótaszövetség tagjai közül választották ki. Az uti-költségeiken kívül 30.000 frankot kaptak és milliós biztosítást kötöttek mindegyik számára.

Tizenegymillió aranyfrankot küldött Párisba a spanyol kormány

A párisi Liberté azt írja, hogy 25 Pótezyártmányú bombavető gépet indítanak utnak Madrid felé. Ezeket a gépeket a francia légi haderő már régen használja. A lap azt írja, hogy senki sem akadályozhatja meg azt, hogy Franciaországban egy idegen állam hadianyagot vásároljon, az azonban mégis lehetetlen dlapot, hogy a francia légi haderő gépeit külföldi polgárháború rendelkezésére bocsássák. Ilyen eset még nem fordult elő a történelemben. A francia kormány a repülőgépeket nem akarta francia hadipilótákkal Spanyolországba küldeni és ezért a polgári repülőket egyesületéhez fordult. Az egyesület közölte, hogy közegészségügyi szolgálata hajlandó pilótákat rendelkezésre bocsátani, de háború céljára mincsenek pilótái. A hivatásos pilóták szövetsége, amelynek irányzata közismerten baloldali, ellenben felajánlotta szolgálatait és ennek tagjai hajlandók voltak megfelelő fizetés ellenében arra vállalkozni, hogy a gépeket elviszik Spanyolországba.

Párisi jelentés szerint a Le Bourget-i repülőtérről spanyol repülőgépek érkeztek tíz pilótával. A gépek állítólag 11 millió aranyfrankot hoztak magukkal.

Llano tábornok, a felkelők egyik vezére a sevillai rádióban beszédet mondott és kijelentette, hogy Prieto szociálista vezérnek a madridi rádióban legutóbb mondott állításai valótlanak. Nem felel meg a valóságnak, hogy Mola tábornok csapatai vereséget szenvedtek. Mola tábornok kiváló hadvezér, aki csak akkor folytatja előnyomulását, ha a front mögötti rész már megvan szervezve.

A sevillai rádió egyébként ma délután részletes jelentést adott a helyzetről. A felkelők csapatai Salameca irányában vonulnak előre és elkergették a vörös milícia csapatait. Laca tábornok csapatai megszállták Sagovia városát. Ezek a csapatok megszüntették az összeköttetést Madrid és Valencia között.

A spanyol ágyúk ma Ismét bombázták Teutat. A felkelők partvédő-ütegei az egyik cirkálóban súlyos károkat okoztak. Mardelia közelében a kormány két repülőgépe a tengerbe zuhant.

A portugál fővárosból érkezett jelentések szerint Madrid körül elkezdődött harcok folynak. A harctérről igen sok halottat és sebesültet szállítottak be a fővárosba, ahol valamennyi orvost és ápolót mozgósítottak. Mola tábornok hadosztályának nehéz tüzérsége szintén közeledik már a főváros felé. A sevillai rádió Llano tábornok jelentését közli és eszerint a kormány miliciájának egy része csatlakozott a nemzeti csapatokhoz.

Llano tábornok hónapra várja Madrid elesését.

Párisból jelentik: A jobboldali francia lapok újabb részleteket közölnek a spanyolkormány megsegítését szolgáló fegyverszállításokról. A jelentések szerint 17 bombavető repülőgépre elszállítására adott ki a kormány utasítást és a repülőgépeken már át is festették a francia jelzéseket. A 17 gépet francia pilóták fogják vezetni, akik 20.000 frank jutalmat kaptak. A gépek reggel indulnak el Madrid felé. A Figaro úgy tudja, hogy a szenátus lépéseket akar tenni a fegyverszállítások ügyében Daladier francia hadügyminiszternél. Az Echo de Paris cikke a francia kormány eljárását bűncselekménynek minősíti.

Erasmus

Írta: TETHI JÓZSEF

Elfelejtett, ma újból feltámadt név. Aki négy évszázad homályos, ködbe vesző távlatából a kései középkor e nagy humanistáját porlepett foliánsok kereteiből feltámasztotta és megjelenítette, az az újabb osztrák irodalom egyik legnagyobb íróművésze: Stefan Zweig. Nemrég jelent meg „Erasmus diadala s tragikomikuma” c. könyve abból az alkalomból, hogy a reneszánsz s humanizmus kiváló alakja 400 esztendővel ezelőtt, 1536. július havában az Örökélet elysiumi Pantheonjába költözött.

Ki volt Roterdami Desiderius Erasmus?

Hol, merre vala hazája, honnan származott és micsoda rendkívüli szellem lakozott abban a férfiában, akinek emlékezetét felújítani oly tüneményes tehetség, oly fényes toll vállalja, mint aminőnek a Stefan Zweig ismeri az olvasóközönség.

A feltett kérdésre való választ a lehelyesebben azt hiszem azzal adhatom meg, ha megkíséreltem egy tárcacikk rövidre fogott összefoglalásában levetíteni Erasmus rendkívüli személyiségét s azt a hatást, melyet egyénisége s irodalmi munkássága a reneszánsz és reformáció közötti korra gyakorolt. Noha nem tartozik abszolút értelemben a tudós lényéhez az ő reprezentáló megjelenése, mindazonáltal nem valljuk érdekesség nélkül valólnak megemlíteni, hogy Erasmus nagyszámu jeles kortársai közül egyetlenegynek a képmását sem örökítette meg annyi festőművész — közöttük egy Holbein (hat ízben), Dürer—Ajtósy (kétszer) s mások mint épp az övét, mely pedig sem arisztokratikus, sem fejedelmi nem volt. Erasmus Roterdamus nem ösöktől átöröklött, hanem utólag adott, később felvett név. Kilenc éves koráig egy szerűen „Gerhards Gerhard”-nak hívták. Születését, származását titokzatos homály fedi. Anyanyelvét a hollandit, zsenge gyermekora óta egész életén át nem beszélte; társalgásban és írásaiban kizárólag a klasszikus, választékos latin nyelvet használja.

Az elhagyott „senki” gyermeket negyedik életévéig jólelkű atyafiság neveli, azután pedig az

egyház veszi gondozásába. Az ifju Desiderius 17 éves, midőn az Agostonrendi szerzetbe nyer felvételt, hol 1492-ben, 26 éves korában szentelik fel.

Nem érezvén kellő elhivatottságot a szigorú rendi élethez, felette boldog, amidőn Cambrai püspök személyi titkárrá nevezi ki udvarában. Idővel módot nyújt neki pártfogója, hogy a sorbonni egyetemen folytassa tanulmányait, ahol a nagy tudású, éleseszű fiatal pap magára vonja tanárainak figyelmét, akik meleg ajánlásával alkalmat nyer a pápai udvar közelébe jutni, mely körülmény sorsdöntővé lesz későbbi életfolyására. Nyugtalan vérmérséklete s változatosságot óhajító természete nehezen tűri az egyhelyen való maradáást s ezért repeső örömmel fogadja Morus Tamás barátjának levelét, mely őt az angol királyi udvarba hívja. Hosszabb maradása azonban itt sincsen s néhány hónap után Svájcba költözik, ahol az ősnémet Bazel városának vendégszerető falai között fejezte be szakadatlan irodalmi munkásságában eltöltött életét, 70 esztendőskorában.

„Minden idők nagy szellemeit, kiváló egyéniségeit — legyenek azok írók, bölcselők, tudósok vagy államférfiak — aszerint a hatás szerint kell méltatnunk és megítélnünk, melyet elsősorban korukra, melyben éltek, gyakoroltak; továbbá mily szellemi értékek maradtak fenn későbbi nemzedékekre ebből a hatásból. Ily szempontból tekintve Erasmus egyéniségét, őt a reneszánsz idők legkimagaslóbb reprezentánsának ítélni lehet.

Nem volt harcias természet. Lutherrel s a többi reformátorral szemben a kölcsönös megértés, okos engedékenység alapján megvalósítható hitújításnak volt változatlanul állhatatos szószóló hirdetője s e felfogásban a Szentírás eredeti szövegeinek tanulmányozása és annak a görög nyelvből latinra való fordítása még jobban megerősítették.

Erasmus pacifista volt a szónak nem középkori, hanem e fogalom mai értelmezésében. Őt röpiratot írt a háború ellen oly fenséges, meggyőző érveléssel, mely korunk bármely nagy írójának díszére válnék. Nem valószínűtlen, hogy manapság, ha szerzőjét nem is, de írásait alighanem elégetnék. Erasmus humanisztikus eszmékére senkit

nem zár ki a kultúra és civilizáció áldásaiból és egyik nemzet fölényét a másik felett el nem ismeri. A német, francia s angol államférfiak és népek kicsinyes, szűk látókörből eredő torzalkodásait, örökös veszekedéseit badarságnak, oktalan, korlátolt badarságnak minősíti, mely gátló annak, hogy a biblia hirdette ethika magasságára emelkedjen az egész emberiség. Új idők eljövételét hirdető tanítások az Ujkor hajnalán. Terjesztésüket Morus Tamás „Utopia”-jának négy nyelvre való lefordításával támogatja. Aki Morus e fantasztikus regényét ismerik, tudják, hogy Utopica egy költött elnevezésű sziget, amelyen ember és ember, nép és nép között nincsen megkülönböztető elbánás, ahol sem a vallási, sem nemzetiségi, sem politikai üldözés nem létezik. Platói, ideális szellemben vezetett állam. De hol van a földvilágon ez a sziget? Mint a szó görög neve is jelzi: „sehó”. Fel-feltűnik időközönként egy-egy álmódó filozófus elképzelésében, aztán mint délibábos szivárvány, — köd előtte, köd utána, — szertefoszló párazatnak bizonyul, minden valóság nélkül.

Morus Tamás könyve fordításával és terjesztésével Erasmus csak részben propagálja az ő saját eszméit is; ezeknek az író egy rendkívül különös, eredeti munkát szentel, melyet évszázadokon a Világirodalom egyik legfényesebb művének hirdettek. „A boldonságok dicsérete” címet adta Erasmus ennek a kötetlen formában bár, de fölényes szellemességgel megírt szatírának, melyben az ekkor szerzetesi fogadalma alól már pápai feloldást nyer az író a guny rejtőző leple alatt kiméletlen őszinteséggel mondja el véleményét a „sötétség lovagjainak” veszedelmes, kétszínű fondorlatairól s a reformációt vezető volt rendtársak nem mindig önzetlen harcairól.

Nincs terünk Erasmus a humanizmus és a felvilágosodottság világnézetét szolgáló és könyvtárt betöltő irodalmi munkásságának ismertetésére, melyet harmonikusan kiegészít fél Európa tudósaival, államférfiaival, egyházi és világi fejedelmével évtizedeken át folytatott levelezése.

Az osztatlan tisztelet mely a XV-ik század Voltairejét körülveszi, szinte egyhangulag nyilván-

Cáfolja a hadianyagszállítások hírét a francia kormány

— Csak kereskedelmi gépek szállítását engedi meg —

Madridi hivatalos jelentés szerint a Zamasierea szorosban két zendülő repülőgépet lelőttek. Egy harmadik repülőgépből a pilóta kidobta a megfigyelő tisztet, az idegenlégió egy hadnagyát, ő pedig leszállt és megadta magát.

A negyedik angol torpedóromboló flottila folytatja az angol alattvalók Spanyolországból való elszállítását. Az angol külügyi hivatal hosszú idő óta ma kapott először részletesebb jelentést a madridi nagykövettől. Madrid és a határ között — a jelentés szerint — szünetelő forgalom, úgy, hogy az angol alattvalók nem tudják Madridot elhagyni. Száz angol alattvaló az angol követségre menekült.

A Reuter-iroda legújabb jelentése a következőképpen foglalja össze a pillanatnyi helyzetet:

A zendülők kezén vannak az összes gyarmatok, a Marioroa és a Kanári szigetek. Csupán a Minorca szigetek maradtak hiiek

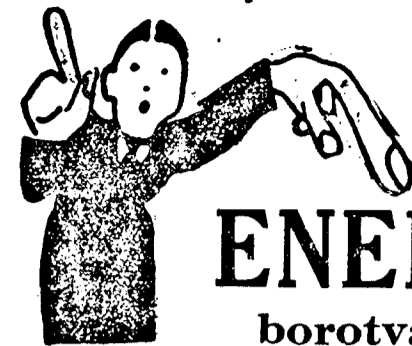
nyolcszáz Burgozban a felkelők ideiglenes kormányt alakítottak.

A spanyol kormány azon kérésével kapcsolatban, ami a hadianyagszállításokra vonatkozik, francia hivatalos helyen kijelentik, hogy téves az a hír, mintha a mai minisztertanácson elhatározták volna az intervenciós politikát. Cáfolja azt a hírt is, mintha francia löszervonat lenne utban Spanyolország felé.

Tény az, hogy a minisztertanács foglalkozott a hadiszerszállítás kérdésével és parlamenti körökben úgy tudják, hogy a francia kormány kitarthat hagyományos politikája mellett, amely szerint nem avatkozik be külállamok belügyeibe.

A francia kormány sem közvetve, sem közvetlenül nem szállít hadianyagot a spanyol kormánynak, sőt magán hadianyaggyárosoknak sem ad engedélyt fegyver vagy löszér szállítására és megtiltja bombavetőrepülőgépek Spanyolországba való szállítását is. A francia kor-

A technika csodája! A technika csodája!

Kérje minde-
nyütt az utolsó
slágert

ENERGIE

borotvapengét

A pengén piros szallaggal. Belső boríték aranyban, „ENERGIE” óegyomattal. A külső boríték lilaszínű.

Megőrült az oradea-i strandon egy őrmester

Oradea-ról jelentik: Tegnap délután a strandoló közönségnek feltűnt egy 40 év körüli férfi, aki magában mormogva, majd hangosabb szavakkal beszélve és különös magaviseletével magára vonta a körülötte járók figyelmét.

A férfi később a telefonfülkéhez ment és onnan felszólította a helybeli püspökségeket:

— *Halló, itt az Isten beszél* — mondotta. — *Ujra megérkeztem a földre és még egyszer meg fogom váltani ezt a világot. Ezennel elrendelem — szólott a püspöki au'ákba — hogy délután 6 órára hívják össze a népet a kispiacra, ahol nyilatkozni fogok.*

Miután beszédét mások is hallották, a különben csendesen viselkedő embert megkérdezték, hogy hívják, nyugodtan és látszólag a legjózanabb válaszokat adta, amiből megállapították, hogy Minichi Vasile csendőrőrmesterrel azonos, aki a várban teljesít szolgálatot.

A strand telefonján azután értesítették a mentőket, akik az elmékörházba szállították az őrmestert.

MAGAZIN UNIVERSAL S. A.

Szezonvégi kiárusításán

a raktáron levő összes **Imprimék, Bourettek** és nyári vászonárak **hihetetlen**

olcsó áron kerülnek elárúsításra. **Tekintse meg kirakatainkat!!**

a kormányhoz. Maga Spanyolország megoszlik a két tábor között. A zendülők egyes déli részeket uralnak, főleg a Gibraltár környékét és észak felé nyomulnak előre. A kormány az Andaluziától keletre eső részen és Madridban ura a helyzetnek. A zendülők az éjszaka leple alatt Marokkóból csapatokat hoztak és ezeket a Sedares-öböiben és La Linea keleti partvidékén helyezték el. Az említett csapatok Malaga ellen vonulnak és Esteponánál állomásoznak. Az északspa-

mány azonban nem tilthatja meg kereskedelmi típusú repülőgépek külföldre való szállítását.

Ezeket az utas- és áruszállításra rendezték be és ezek átmehetnek a határon.

A községi választások ellen nyilatkoztak az ardeal-i megyék prefektusai

Tanácskozás a belügyminisztériumban a községi választások kiírásáról

Bucuresti-ből jelentik: Illetékes helyen megerősítik azt a hírt, hogy a kormány rövidesen kiírja a megyei, városi és községi tanácsválasztásokat. s új tanácsokkal cseréli ki az interimárokat. A kormány így akarja mutatni, hogy nem fél a választások eredményétől, mely nagy befolyással lehet a pártok erőviszonyainak jövőbeni kialakulására. Hétfőn — július 27-én — jár le az a három hónap, melyben az új közigazgatási törvény életbeléptetése után ki kellett volna írni a választásokat. A törvény úgy rendelkezik, hogy a választások elmulasztása esetén a belügyminiszter új interimárokat nevezhet ki, melyek legfeljebb 4 hónapon át — tehát november 27-ig — maradhatnak helyükön.

Az Adeverul jelentése szerint a választásokat szeptemberben, vagy októberben tartják meg. Szerdán J u c a belügyi államtitkár vezetésével közigazgatási megbeszélést tartottak, a belügyminisztériumban azon megyék prefektusaival, amelyekben ma is interimárok vannak. Arad-megye képviselőjében dr. Ioan Groza megyei prefektus vett részt az értekezleten. A lap úgy tudja, hogy

a megjelent prefektusok a választás ellen foglaltak állást,

miután ennek költségei nincsenek felvéve a költségvetésbe, ami pénzügyi szempontból bizonytalmakra adhat alkalmat. A megbeszélést Juca államtitkár azzal zárta be, hogy nem lehet döntő határozatot hozni ebben a pillanatban s rövidesen újból összehívja a prefektusokat.

— Bizonyos, — írja a Lupta, — hogy a tanácsválasztások külszöbön vannak. Különö-

sen hangzik ez, mert a közönség már megszokta, hogy

nálunk állandósítják azt, aminek ideiglenes jellege van.

A községi választásokon 18 politikai párt fog megmozdulni. Attól lehet tartani tehát, hogy a bal- és jobboldal között túlságosan kiéleződnek majd a politikai harcok, bár helyi ügyről s jó háztartásról kell, hogy legyen szó a valóságban.

Az ellenzék a kormány megbuktatására akarja felhasználni a községi választásokat.

Kijelentjük, hogy ily körülmények között inkább az interimárok maradjanak, mert távol kell tartani a politikát a közigazgatástól. A községeket nem szabad megmérgezni

s nem lehet arra használni a községházakat, hogy politikai érdemeket jutalmazzanak.

A közigazgatás legnagyobb baja a politikai érdekek szolgálata, nem lehet becsületes háztartásról szó emiatt. Ki kell üzni a községházakról a politikát — végzi cikkét a Lupta.

A nemzeti-parasztpárt óriási erőfeszítésre készül a községi választásokkal kapcsolatban. Különösen Ardeal-ban észlelhető ez, ahol Maniu hívei állandó munkában vannak. A Zorile jelentése szerint a cluj-i programm értelmében, vasárnap, Maniu hívei népgyűlést tartottak s több, mint egy millió ember jelent meg ezeken a gyűléseken a falvakban, ahol Maniu Vint-i beszédét felolvasták. A lap értesülése szerint Maniu szavai a tömegek lelkében visszhangra találnak.

nul meg azokban a kitüntetésekben, melyek a nagy humanistát még a vele szöges ellentétben álló körök részéről is érték.

Mindenünnen elhalmozzák nagyszerű ajándékokkal, kitüntetésekkel, címekkel, mint a minök: „a becsületes theologia védője, Nyugat Pythiája, Világ fényessége” stb., stb. Fejedelmek udvarába nyer meghívást, őt egyetem tanszékként kínálja meg s a pápa bibornoki, püspöki stallumot ajánl fel neki; ő azonban, hogy lelki függetlenségét megőrizze, a felkínált tisztségeket mind, egytől-egyig szerényen visszautasítja. Puritán gondolkozása, pártatlansága — még a vele éles világnézeti harcban szembenálló felekkel is, — mindenkit lefegyverez s nevét világgalommá emeli. Csak ily kivételes diszpozíciókkal válhatott szava azzá a tekintélyé, mely előtt kora jegelső szellemi előkelőségei meghajoltak. Azonban fordult az idő... Luther és Calvin tanainak diadalmas előnyomulása egyszeribe hátrébe szorították az ünnepeltség zenithjére jutott Erasmust. Profétai pacifista elgondolásai, meglátásai a világbékéről, a háboru megszűnéséről az egy kultúra, egy nyelv, egy vallás, egy civilizáció (humanisztikus) megvalósításának lehetőségeiről ezek mind-mind „utópiá”-nak bizonyultak s bármekkora érdeklődéssel is olvasták írásait, a bennök hirdetett tanok nemcsak az ő korában, de a későbbi századok nemzedékeire nézve is álomlátások, csillogóan ígértes „pium desiderium” maradtak.

S mégis... akik hisznek és bizakodnak az emberiség ethikai haladásában, azoknak vissza kell térniük Erasmus porlepte foliánsainak lapozgatásához, amint azt megkedvelték Spinoza, Kant, Romain Rolland, Stefan Zweig és más jeles elmék, akiknek munkája időközönként megszakítást szenvedhet, de teljességgel soha nem fog szünetelni.

Erasmus Roterdamus, egy jobb egy szebb, egy igazabb kor eljövételének profétai hirdetője, jogcímet szerzett arra, hogy a világirodalom nagyjainak sorába helyezték s nevét elhalálozásának négy évszázados fordulóján mélyeséges tiszteletadással őrizzük s tartjuk emlékezetünkben.

SZMÓLEN TÓNI,

a császári lakáj

nyolcvanegy esztendővel a vállán,
ezernyi emlékekkel a multjában, be-
szél néhai Ferenc Józsefről, akit
tizenhét esztendői udvari szolgálata alatt egyetlen egyszer látott
csak szívből kacagni.

A császár főlakája nem írja meg memoárjait . . .

Besztercebánya. Az uton, amelyik Breznóbá-
nya felé vezet, jobboldalon, egy korcsma mellett
áll egy földszintes ház. Az udvara gödrös, a fa-
lakról lehull a vakolat. Amikor kapunyitásra meg-
szólal a csengő, öreg ember, gallérműkü ingben
és kabát nélkül jön mosolyogva elé.

— Herr Szmólen? — szólítom meg az öreget,
mire az kék kötényében megtörli a kezét — most
jött elő a kertből, ahol hajnal óta dolgozott —
fürgye szemével pislogva rám tekint és megismer
nyomban. Egy pillanatra elgondolkozik, aztán
mondja:

— Ezerkilencszáztizenháromban, tavasszal tet-
szett nálam járni, nagyon szép volt a cikk, amit
rólam írt — és máris szalad a szobába, hogy va-
lahonnan az almáriumból előkeresse azt a riportot,
amit huszonhárom esztendővel ezelőtt írtam róla
és amiben Szmólen Antal nyugalmazott császári és
királyi főlakáj, Ferenc József első komornyikja
először az életben adott intervjút.

... A neve valamikor fogalom volt. Parlamenti
viharok dúltak körülötte, a Budai Szinkörben zsu-
folt házak előtt egy egész nyáron át játszották
azt az operettet, amelyet Guthi Soma írt és amely-
nek „Szmólen Tóni” volt a címe.

A darab miatt annyira megharagudott Ferenc
József, hogy abban az évben egyetlen pesti
színházban sem bérelt páholyt

az udvar. Katonatisztnek nem volt szabad betennie
a lábát Krecsányi Ignác színházába. Az udvar
egy héttel előbb hagyta el a budai várpalotát.
Hosszu időközön át az udvar talpnyalót — politikai
értelemben is — Szmólen Tóninak hívták. Ellenzéki
lapok vezércikkkel fölé írták ezt a nevet. Nyolcva-
negy esztendő, de bot nélkül és fürgén szalad és
szemüveg még nem volt fürgén pislákoló sze-
mein. Minden mozdulatában benne van az udvar,
levegője.

„Egyedül én maradtam
hírmondónak a császár
udvarából”

Átme gyünk a szomszédos korcsmába, leülünk
az egyik asztal mellé. Szmólen Tóni sört iszik és
lassan beszélni kezd. Ujságíróval soha szóba nem
állt, pedig sokan keresték. Prágából, Mährisch-
Ostrauból, sőt Berlinből is, kapott ajánlatokat,
hogy írja meg a memoárjait. Még csak nem is
válaszolt a levelekre.

... Az udvari emberek sohasem beszéltek, ezt
a szokásukat megtartották akkor is, ha nyugalom-
ba mentek.

Kezeibe támasztja a fejét és szomorúan
mondja:

... A „régiek” közül egyedül én maradtam itt
hírmondónak. Ferenc József udvarából talán már
nem él senki. Paar, Bolfras, Montenuovo herceg,
Fürst Rudolf Liechtenstein, az első főudvarmester,
Schlessl, a kabinetiroda főnöke, Kerzl doktor, a
császár orvosa, az udvari plébános, mind, mind
elmentek már. Nemrég meghalt az öreg Prieleszky
báró és nem élünk, csak ketten: a „nagyságos
asszony”, Schrott Katalin — nemrég gratuláltam
neki születésnapjára — és én, a lakáj. De ezen
nem lehet csodálkozni: fiatal ember nem igen volt
az udvarban, akik ott éltek, valamennyien a fel-
séggel együtt öregedtek meg. És így is van az
rendjén: a felség elment, el kell mennünk nekünk
is...

Tizenhét esztendőn keresztül, 1893. őszétől
1910. május 10-ikéig minden reggel Szmólen Tóni
szolgált fel a reggelit, ő ült a bakon, ha a felség
kikocsizott, ő állt az audiencia-szoba ajtajánál,
ha sorsdöntő tanácskozások folytak odabenn.

Ő volt az egyetlen, akinek legfelsőbb enge-
déllyel szabad volt belesni a kulcslyukon a
császár hálószobájának és dolgozószobájá-
nak ajtaján.

— hogy ezt mások engedély nélkül nem e tették
meg, arról Szmólen Tóni nem beszél — és ennek
az engedélynek az alapja az volt, hogy egyedül
ezen a módon lehetett „kilesni” a felség titkos
gondolatait. Egyedül így tudta meg Szmólen Tóni,
hogy végzett-e az uralkodó a reggelivel és kivi-
hető-e már a tálcá, hogy délutáni sziesztálása
után felébredt-e már Ferenc József és jelentkez-
het-e jelentéstételre a soros adjutáns, hogy vége-
fel jár-e az audiencia és a következő „legaláza-
tosabban jelentkezett” elő lehet-e már készíteni a
formaságokra, amiknek legfontosabb pontja az
volt, hogyha az audiencia véget ért, akkor nem
volt szabad hátat fordítani, hanem háttal az ajtó
felé kellett kifelé menni a szomszédos szobába,
ahol megint csak Szmólen Tóni kapta el a kifelé
defiláló poltikus frakkjának szárnyát...

Politikusok neglizsében

Megkérdezem tőle:

— Volt barátja a felségnek? Tudja, kedves
Szmólen, abban az értelemben, ahogyan magá-
nak vagy nekem barátunk volt. Akivel leülünk
egy pohár sörré és minden utógondolat nélkül ke-
délyesen eldiskurálunk. Akinek kiönthetjük a
lelkünk bánatát. Akivel közös gondolataink van-
nak és akivel szemben nem feszélyez bennünket
semmiféle etikett...

Kihörpenti a második pohár sörét és aztán
feleli:

— Nem. Ilyen értelemben a felségnek ba-
rátja nem volt. Ferenc József mindenki számára,
a trónörökösnek éppen úgy, mint az unokáinak
csak a császár volt. Azok a legendák, hogy ba-
ráti viszonyban volt például Palmérral, a Länd-
erbank igazgatójával, vagy hogy esténként kedélyes
tarokkpartikra fogadta barátait — mesék. Az
egyetlen ember, aki megengedte magának azt,
hogy vicceket meséljen el neki, Fejérváry
Géza báró volt. Emlékszem, hogy a tatai hadgya-
korlatokon Esterházy gróf kastélyában Fejér-
váry vicein hatalmasakat kacagott és nem vette
rossznéven azt se, hogy — mi, lakájok is kacag-
tunk. De ezenkívül sohasem láttam nevetni őt.
Mosolyogni néha, de szívből kacagni szolgálatom

A „legnagyobb kitüntetés”

— Tizenhét évig voltam nála, de még csak
hozzám se szólt soha egy szót sem. Ha néha rám
nézett és azt mondta: „ma szép idők lesz” ez
már egy hallatlanul nagy kitüntetés volt. Egy-
szer egy csekélység miatt megnehezített rám és
akkor két évig egy szóval se tüntetett ki. Volt
egy másik esetem, kicsiség, de el kell monda-
nom, mert ebből meg lehet ismerni a karakterét.
Budán voltunk. Én szerviroztam az esti diner-
nél. Valamelyik buta szolga rosszul tette fel a ki-
tüntetésem a frakkomra. Én nem vettem észre.

A hadlétkiményes medállám nem az első he-
lyen lógott, holott ennek ez a helye.

Amikor odaállok a felség mellé az ezüsttállal,
amiben a sültet szerviroztam, észrevettem, hogy
szurós szemekkel néz rám. Először az arcomra,
aztán a mellemre. A villa és a kés egy pillanatra
megálltak a kezében, idegen ezt észre se vette
volna. A tekintetét a mellemről le se vette. Én,
amikor kimentem a teremből, idegesen álltam a
tükör elé, a verejték csurgott rólam. Persze rö-
g-

Speciáliták aprólékos laboratoriumi mun-
kájának köszönhető, hogy a
**PUDER, KÖLNIVIZ, ARC-SZAJ-
FESTÉK PARFÖMÖK gyártásában**

Les
Créations N.H.B.

készítményei a tökéletesség és közkedveltség
legmagasabb fokát érték el.
Próbálja ki azokat! Kitűnőek!

Kérje teljes bizalommal a legjobb drogériák-
ban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Engros beszerzési forrás: N. H. Balázs ar Bucurasi,
Str. Selari 7.

17 éve alatt csak egyszer.

— A poltikusokat éppen olyan szolgáltnak
tartotta, mint például engem.

Andrássy Gyulát szerette, de Wekerle-
nek sohasem bocsájtotta meg a polgári házasság
törvénybe iktatását. Többször előfordult, hogy
Wekerle kivörösödve jött ki a dolgozószobájából
és annyira izgatott volt, hogy mialatt én a háta
mögött tartottam a kabátját, a kezével kétszer
tévesztette el a kabátujját. Kossuth Ferencnél
sokkal többre becsülte apját és a politikusok a
számára nem jelentették azt a komolyságot, amit
általában a világ hitt. Én szerettem Kossuth Fe-
rencet, mert valahányszor audiencián jelent meg,
mindig aranydukátot nyomott a markomba. Ap-
ny Alberttel nem szimpatizált. Magam se tudom,
hogy miért, de történelmi tény, hogy életében
egyetlen egyszer sem nyújtott kezet neki. Álta-
lában: a minisztereknek csak akkor nyújtott ke-
zet, ha azok bucsuaudiencián jelentek meg nála,
közülük pedig Andrássy Gyulán kívül csak Kos-
suth Ferencet ültette le, ezt is azért, mert közöl-
ték vele, hogy Kossuth Ferenc köszvényes. Meg
is mondta neki:

— Üljön le kedves Kossuth, hallom, hogy ne-
hezére esik az állás...

— Mindennap — télen, úgy mint nyáron —
reggel öt perccel négy előtt kel. Sohasem kellett
kelteni. Mi persze a szomszéd szobában már ré-
gen ébren voltunk és vártuk a csengetyűjét.

tön észrevettem, hogy a kitüntetések sorrendjében
van a baj. Ledobtam a frakkot és egy pillanat
alatt elrendeztem a medáliákat. Amikor aztán uj-
ra bekerültem, megint rám nézett a felség. De
most már mosolyogva és jószágon ennyit mon-
dott:

— Jól van, Tóni...

— Ez volt a számomra a legnagyobb kitün-
tetés.

Arról, hogy miért hagyta el az udvari szol-
gálatot, nem akar nyilatkozni. Ennyit mond csak:
„Volt egy ember az udvarnál, aki haragudott rám
és én beadtam nyugdíjaztatásom iránti kérelme-
met. Háromszor vizsgáltak felül, mind a három-
szor egészségesnek találtak, de a végén mégis
elfogadták a kérvényt”.

Megkérdezem:

— És mit mondott a bucsunál a felség?

Csodálkozva mondja:

— A bucsunál? Hát csak nem gondolja, hogy
én bucsuzni voltam „a legfelsőbb hadur“-nál?

Hogyan jönne ehhez egy szolga?...

... Havi hétszázhusz csehkorona nyugdíjá-
ból, 81 évvel a vállán rózsáit nyesegeti és cse-
resznyéjét szüreteli a császár egykori szolgálója a
besztercebányai apai házában. Az összeomlás óta
nem volt Bécsben. Nem is kerül oda többé. Mi-
nek? Az a világ, amelyet 17 évig szolgált, már
régen nincsen. Egyedül ő maradt itt hírmondó-
nak belőle...

PAÁL JÓB.

VATA DE JOS

kénés és ezénasavas
hőgyógyfürdő

Ardeal legolcsóbb gyógytelepelel

Szenzációs
gyógyhatásu: csuz.
rheuma, köszvény, ischias,
aranyér, vizértágulás, és különböző
női bajoknál. — Vasuti kedvezmény!!
Villanyvilágítás, orvosi ellenőrzés, Kitűnő konyha,
állandó zene, pormentes hegyi levegő, meleg uszoda
Vonatok a fürdő parkjánál állanak meg. Prospek-
tust készséggel küld az igazgatóság.

Csupa praktikus

Írta: Stella Adorján ajándék!

(Az ifju házaspárnál először jelenik meg látogatóban a vendég. Nagy élvezettel nézegeti a vadonatúj berendezést. A házaspár igen népszerű, sok nászajándékot kapott. Az új menyecske boldogan mutogatja a holmit.)

VENDÉG (elragadtatva): Gyönyörű ez a könyvtárszoba. (Körülnéz, mint aki valamit keres.)

FELESÉG: Mit keres?

VENDÉG: Én is küldtem egy festményt. Azt hová tettétek?

FELESÉG (rámutat a csillárra): Ott lóg.

VENDÉG: A csilláron?

FELESÉG: Dehogy! Maga a csillár a festmény. Tudniillik, mi apróbb változtatásokat végeztünk az ajándékokon. A lakberendező vállalta, hogy kicseréli azokat a dolgokat, amelyeket nem tudunk megfelelően érvényre juttatni a lakásban.

VENDÉG (kissé sértve): A velencei tükör sincs meg, amit a feleségem küldött.

FELESÉG: Dehogynem! Rögtön megmutatom. (Beviszi a hálószobába és rámutat egy ágyelőre.) Ez az!

FÉRJ (kárörömmel): Egykicsit megváltozott.

VENDÉG (keszerűen): Én még csak elbirom a változást, de mit fog szólni hozzá a feleségem?

FELESÉG: Az ő ajándékával még aránylag kedvesen bántunk. Mit szóljanak a többiek? Nézze meg, például, ezt a szobrot? Mit gondol, mi volt ez azelőtt?

VENDÉG (nézegeti a kisgyermeket ábrázoló szobrot): Agyag.

FELESÉG: Nem, kérem. Gurítható zsurasztal. Pontosán tizenkét darab ilyen zsurasztalt kaptunk. Azonkívül elhoztam hazulról a sajátomat, a mit még lánykoromban kaptam születésnapra. Megkezdjük a zsurasztalok becserélését. A Tóni bácsi zsurasztalából rekedt lett.

VENDÉG: Micsoda?

FÉRJ: Tenniszrekezt. Nem akarták másra átcserezni. Mikor már létrejött a csere, kaptunk Olgától egy teljes teniszfelszerelést, két rekedt. Láthattad, amikor bejöttél, az előszobában.

VENDÉG: Nem vettem észre.

FÉRJ: Mert nagyon megváltozott. Tükrös előszoba fogas lett belőle. A labdákból papirkosár.

VENDÉG (csodálkozva): Nahát!

FÉRJ: Ez még mind semmi! Nézd meg ezt a cukortartót. Azelőtt sakktábla volt. Láttad a hat-személyes desszertkészletet? Az esküvőnk napján még ugatott.

VENDÉG: Hát az hogy lehetett?

FÉRJ: Kutya volt az illető, derbynnyertes szil-terrier, kétszáz pengőért vette Vilma néni és nekünk ajándékozta. Mi azonnal becseréltük desszert-készletre.

VENDÉG: És mit fog szólni hozzá Vilma néni?

FÉRJ: Még nem volt itt, de bizonyára nem ismeri meg a desszerttányérkában a kiskutyát, a mit Pufinak keresztelt. (Hirtelen.) Nincs szükség névjegykosárra.

VENDÉG: Mi a csodának?

FÉRJ: Ugyanis tizenhat névjegykosarat kaptunk, abból tizet átcsereztünk egy modern kutya-kosárra.

VENDÉG: Kutyakosárban akarjátok tartani a desszertkészletet?

FÉRJ: Dehogy! Három futurista képet átcsereztünk egy kis fokszira, mert a feleségem nagyon akart ilyen kutyát. A többi névjegykosár még fölösleges. Vagy nem akarsz egy kanárimadarat?

FELESÉG: Jó, ha megvan a kanári, ne ajándékozd el, ugyanis kell lámpaernyő a fürdőszobában!

VENDÉG: Mondjátok, hát itt semmi sincs ugy eredetiben, ahogy ajándékozták?

FÉRJ: Semmi. A szűkebb családnak éppen azért azt ajánlottam, hogy sértődések elkerülése miatt, inkább készpénzt küldjön.

VENDÉG: Apropó, mit fognak szólni a barátok és a rokonok, ha eljönnek vizitbe és meglátják, hogy egyetlen darab ajándékukat sem tartottátok meg?

FELESÉG: Semmit sem fognak szólni, mert nem találják meg.

VENDÉG: Hogy-hogy? Hiszen tudják, hogy hol laktok?

FELESÉG: Dehogynis tudják! Holnap költözünk. A papától kaptuk nászajándékba ezt a kis zuglói családi házat, de mi már kicseréltük egy lipótvárosi ördögkúrára.

ETHYL KÉK BENZIN

AZ „UNIREA” GYÁRTMÁNYA,

- emeli gépének teljesítőképességét,
- csökkenti a robbanás lökéseit — miáltal
- meghosszabbítja a motor élettartamát —

ÉS MÉG IS OLCSÓBB!

Noha valóban 50 banival fizet többet literenként, mégis megtakarítást ér el, mert több kilométert ad literenként.

Használjon kiváló minőségű üzemanyagot, kevesebb pénzért. Használja Ön is az Ethyl kék benzint. Csakis az „Unirea” tankállo másain kapható.

Az Ethyl kék benzinnel a tartályban a motor könnyebben fut és kopása is a minimumra csökken.

ÉRDEKLI ÖNT AZ ETHYL KÉK BENZIN

tudományos értéke? Kérje az „Unirea” bármelyik tankállomásán illusztrált füzetünket, vagy írjon az „Unirea” társaságnak, Str. General Berthetot 90, București.

ETHYL kék Benzin több kilométert ad literenként.

ETHYL KÉK BENZIN

1936 ÜZEMANYAGA

A jövő hétre várják Arad-on Nistor miniszter érkezését

Dr. Manolescu Dimitrie egyetemi professzor, bucuresti-i orvoskari dékán nyilatkozata — Augusztus hó 10-ig marad Arad-megyében nyári szabadságán a nemzeti-liberális párt tagozati elnöke

Arad-vármegye és a város politikai, valamint közegészségügyi köreiben élénk érdeklődést váltott ki az Aradi Közlöny legutóbbi számában közölt híradásunk, melyben dr. Manolescu Dimitrie professzor, bucuresti-i orvoskari dékán, Arad-megye vezető kormányképviselőjének ideérkezésével kapcsolatosan hírvil adtuk, hogy I. Nistor munkügyi és közegészségügyi miniszter a közeli napokban Arad-ra jelezte érkezését. Erre vonatkozólag alkalmunk volt beszélgetést folytatni Manolescu Dimitrie professzorral, aki, mint az arad-i és arad-megyei nemzeti liberális-párti tagozat elnöke, megérkezése óta is közigazgatási és politikai vonatkozású tárgyalásokkal tölti szabadidejét. Manolescu dr. a következőket jelentette ki a közegészségügyi miniszter arad-i útjának hírével kapcsolatosan:

— Nistor miniszter ur adott annak a kívánságának kifejezést, hogy személyesen is megtekinthesse Arad-város és a megye újabb közegészségügyi intézményeit. A miniszter ur érdeklődésére való tekintettel örömmel ragad-

tam meg az alkalmat, hogy meghívjam Arad-ra. A miniszter ural hétfőn lesz alkalmam telefonon beszélni és ekkor fogja közölni ideérkezésének esetleges időpontját. Könnyen lehetséges, hogy még a jövő hét folyamán megérkezik és akkor együtt tekinthetjük meg a moneasa-i és a halmagiu-i új közegészségügyi és szociális intézményeket.

Manolescu dr. professzor értesüléseink szerint augusztus hó 10-ig tölti nyári pihenőjét Arad-megye területén, mely idő alatt részletesen tájékozik az itteni közélet viszonyairól mindenféle vonatkozásban.

CENTRAL 5, 7 1/4 és 9 1/2 órákor

TURANDOT

Nagy Kató, Willy Fritsch, Paul Kemp. Az előadás keretében szenzációs mutatványokkal szerepel Prof. WILLY közismert prágai akrobata.

CORSO 3 (MÁJNÉ) 5, 7 1/4 és 9 1/2 órákor

Több mint feleség

Charlotte Susa, Paul Harimann, G. Grünzgens. Az előadás keretében szenzációs mutatványokkal szerepel Prof. WILLY közismert prágai akrobata.

SELECT 5, 7 1/4 és 9 1/2 órákor

Előjéti végig érdeklősítő, izgalmas detektív történet

Charlie Chan Párisban

Főszereplő:

Warner Oland felülmúlja önmagát szerepében. Elvezet a Páris kanálisaiban történő alvilági életbe.

Nyári gyermekruhák olcsó kiárusítása megkezdődött!

MODEL-SALON Str. Eminescu 8. Siessen mindenki, míg a készlet tart!

EUROPAI GYÓGYÁLLÁS

Természetes, páratlan szénsavas, radioaktív sós, vasas forrásvizekkel. Biztos gyógyhatás. SZIV és vérkeringési zavaroknál, szervi elhízásos érelmeszesedés, vesebaj, vörházgyulladás, izomszűz, hólyaghurut és kimerüléssel járó idegesség esetén.

NŐI BETEGSÉG a változásos zavarok, fertőző betegségek, mérgezések nyomán fellépett idegbajok (Tabes) eseteiben a legjobb eredménnyel.

Ivókurák, szakszerű orvosi kezelés. Kitűnő konyha, Elsőrangú szállodák. Diétás penziók mérsékelt árákkal. — Modern napfényes uszoda. A CFR. vonalán utazási kedvezmény. — Allandó katonazene. — Pausálkurák az „Európa” utazási irodák utján. — FÜRDŐIDÉNY MÁJUS 15-től OKTÓBER 1-ig.

Prospektust, felvilágosítást szívesen küld Muschong Buziási Gyógyfürdő R. T.

FÜRDŐIGAZGATÓSÁG, BUZIAS, BÁNÁT

Élet a — lombikban

— Behet-e laboratóriumban élőlényt teremteni? —

Max Hartmann professzor, a világhírű biológus a „homunkulus” lehetőségeiről beszél.

Da hilem. Kicsoda Max Hartmann? Fivére Nicolai Hartmann-nak, a nagyszerű filozófusnak. A két fivér szellemiekben fölötté áll millió és millió kortársának, de — mint annyiszor látjuk az életben — hajlandóságuk merőben különböző. Nicolai Hartmann az elmélet korifeusa, Max Hartmann a gyakorlaté. Max Hartmann többekkel együtt a modern kísérleti biológia megalapítója, azé a biológiáé, amely pár évtizeddel ezelőtt még jobbára íróasztalemberek kellemes és érdekes spekulációja volt.

A kétezer éves gondolat

Max Hartmann magas, sovány, fáradt ember. Talán negyven éves, talán harminchat, talán ötven. Rendetlen ruházatu, a nyakkendője félre van csuszva. — fontos ez? — hosszú ujjával kicsit idegesen dobol az asztalán, de azért nagy jóindulattal és kedvességgel felel az újságíró részben igazán, részben megütszöttan naiv kérdéseire. (Nem lehet másképpen népszerű tudományt írni, mint úgy, hogy naivitásokkal kezdi az ember.)

— Szóval, professzor ur, mondja meg nekünk: lehetséges lesz-e egykor laboratóriumban élőlényt előállítani?

— A biológia története arra tanít bennünket, hogy ez a gondolat kétezer esztendeje foglalkoztatja a tudósokat. A régiek nem azért igyekeztek az élet keletkezésének rejtélyét megfejteni, mert „tudományosság” gyötörte őket, hanem sürögősen élőlényeket akartak gyártani. Ismétlem, a biológia története napjainkig nem más, mint láncolata szomorú emberi családoknak. A legkitűnőbb koponyák beleőrültek az élet problémáinak megértésének kísérletébe. Tessék elképzelni, hogy még harminc évvel ezelőtt, szóval a század elején voltak kutatók, akik azt hirdették, hogy élet ma is keletkezik mocsarakban, pocsolyákban és hasonló „gusztustalan” helyeken. Tudniillik a jó Aristoteles állított ilyesmirt: ő „figyelte” meg, hogy mocsarakban, pocsolyákban halak, békák, apró állatok keletkeznek. Eszé ágában sem volt feltenni, hogy az állatok petéi már jelen lehettek a mocsárban. Aristoteles megengedhette magának a felületesség e luxusát, mert hiszen nem volt mikroszkópja. A harminc év előtti tudósok némelyike azonban korhásot érdemel ostobaságáért. Főleg akkor, ha tekintetbe vesszük, hogy Pasteur és az olasz Spallanzani már kimutatták, hogy ha a mocsár vizét felforraltjuk, sem béka, sem hal, sem egyéb nem keletkezik. A petéket, tojásokat elpusztítja a forró víz.

— Még meg kell mondanom, hogy a békák, az ember emésztőrendszerében időnként élő állatok egvideig, feltörést okoztak a komoly tudományoknak. Azt vették észre, hogy ezek a férgek minden további nélkül, váratlanul jelentkeznek egyes emberek gyomrában. Hogyan, honnét jöttek? A gyomorral produkálta volna őket? Az ősnemzés gondolata megint kísértett. Amíg rá nem jöttek, hogy a bélféreg petéit az ember a táplálékkal együtt bekebelezi, ha nem vigyáz magára. Végül, hogy kérdésére is felelnek ennyi bevezetés után: azt kell mondanom, hogy egyelőre semmi valószínűsége nincs annak, hogy élőlényeket fogunk gyártani kémcsövekben. Az élet első csirája sok millió évvel ezelőtt szervetlen anyagból keletkezett, mert akkor ilyen kedvezőek voltak a viszonyok. Ilyesmire a modern időkben nincs példa. 1933-ban nincs szervetlen anyagból élőlényre való átalakulása. Mostanában nem akarunk életet produkálni, hanem az életet megfigyelni. Fantasztikus, hogy a legegyszerűbb életjelenségekről milyen keveset tudunk. A világ például azt hiszi, hogy a lélegzéshez tüdő, izmok, vérszerek kellenek. Dehogyan, kell. Ez már elcsúszt nézet.

Warburg kollégám, itt kint Dahlemben megmutatta, hogy kémcsövekben, vegyi uton pontosan lemásolható a lélegzés minden részlete. Warburg megtalálta a lélegzés vegyi anyagát, fermentumát. Azt mondhatnám, hogy tüdőre nincs is már szükségünk. Kényelmesebb emberek — ha kedvük tartaná — e fermentum segítségével is lélegezhetnének. Warburg kolléga meg is kapta nagyszerű kísérletéért a Nobel-díjat, mint erre emlékezni méltóztatik. Csak mellékesen jegyzem meg, hogy ez a kísérlet a lélegzés fermentumának megtalálása csekély tizenöt évig tartott. Warburg hazajött a háborúból, beült a laboratóriumba és tavaly fejezte be a dolgot. Ott van, odaát az épülete amit direkt neki, kísérletei céljaira emeltek. Látja innét, mi van kívülről? Vilmos császár sejtkutató intézet... Kaiser Wilhelm Institut für Zellforschung...

— Nagyon érdekes. Most azt tessék megmondani, hogy mit tudunk mégis az életről, az élet keletkezéséről?

Haeckel tévedése

— Figyeljen ide. Haeckel, a háború előtt pár esztendővel azt hirdette, hogy ő megtalálta azt a bizonyos anyagot, amely a szervetlen és az élő között van. Azt mondta Haeckel, hogy a tenger vizéből, valahonnét nagy mélységekből, a tropusok táján kihálászott ilyen „valamit”. Szóval rendkívüli mélységekből, ahol az ember nem látja, Haeckel szerint még vigan folyik a teremtés munkája. Persze, hogy egyszerre száz tudós vette kezébe az ügyet és megállapították, hogy Haeckel nagyszerű majdnem — élő anyaga a tenger vizének gipszlerakodása. Semmi egyéb. A kedves, okos sőt zseniális Haeckel ilyen nagyon tévedett. Amivel csak azt akarom mondani, hogy ő volt az utolsó, aki napjainkban, illetőleg közvetlenül napjaink előtt az élet keletkezésének kérdését így kutyafuttában, egyik napról a másikra meg akarta oldani. Mi, fiatalabbak óvatosabbak vagyunk. Mi elemezzük az életet és azt tartjuk, hogy egyszer, ki tudja mikor, ebből az ezer elemzés eredményéből ki fog alakulni az élet magya-

A fény sugar nyomása

— A svéd Arrhenius azt hirdette, hogy a fény sugarak nyomásának hatása alatt spórák keringenek a világűrben és ha megfelelő helyre kerülnek, valamilyen csillagra, „földre”, megtörténik a spóra kifejlődése, az első élet születése. Ez a híres elmélet, fájdalom, nem mond semmit, egyszerűen eltolja a problémát másfelé. Mert honnét jött először az a bizonyos spóra?... Ismétlem, mi a földön maradunk, a fények talapatán. A mai biológus nem megy a csillagok világába, ha gondolkozni akar. Inkább beült a laboratóriumba és megfigyel. Megállapít olyan különös dolgokat,

mint ahogy a lélegzés kialakult Warburg kísérletéből... Szem előtt tartjuk, hogy az élőlény szaporodni tud, táplálkozni és különböző ingerekre reagálni. Ha olyasvalamit gyártunk majd laboratóriumban, amely mindezt a tulajdonságokat együttesen mutatja, akkor elkészítettük az első mesterséges élőlényt.

— Miért tetszik hangsúlyozni, hogy együttesen? Lehet talán élőlényfélék laboratóriumban gyártani, amely e tulajdonságok egyikét vagy másikat mutatja?

— Lehet. Az ugynevezett „elő kristályok” — egész könyvtárakat irtak róluk össze — sok ilyen életjelenséget mutatnak, de a fenti három követelménynek egyazon időben sohasem felelnek meg. Ha sárga vérlúgsót rézszulfát-oldatba tesszük, azonnal sejtalakú valami keletkezik, amelynek vékony „bőre” van és olyan, mint egy primitív egysejtű élőlény. A bőrön keresztül „táplálékfelvétel” történhetik, a rézszulfátot kitűnő étvágyal fogyasztja ez az „egysejtű”. De ez még semmi. Ha monobromnaftalinban feloldunk paraazooxizimtsavat és bizony hőfokra hevítjük az oldatot, előbb apróbb kristályok keletkeznek, később „egysejtű”-szerű alakulatok, amelyek ide-oda mozognak, mintha élénének, utóbb egyesülnek, végül kis sejtfélék válnak le róluk, amelyek szintén mozognak, sőt megnőnek. Mintha csak az egysejtűek szaporodásáról volna szó. Majd, ha csökkentjük az oldat hőmérsékletét, kigyóalakúvá vékonyodnak ezek az ál-élőlények. A piciny kigyók szintén elegánsan mozognak ide-oda. És a mikroszkóp alatt mindez tényleg csalódásig hasonlít az élthez. Van már egy érdekes kísérlet: ha sellakkal bevont apró üvegfonalat vízben nyugvó kloroformcseppben helyezünk el, a sellakos üveget azonnal elnyeli a kloroformcsepp, a sellakot feloldja, az üvegfonalat, mint „emészthetetlen” gyorsan kilöki. Észrevette a kísérletek különböző természetét? Aránylag egyszerű vegyi experimentumok segítségével utánozni tudjuk az élet sok jelenségét. Hol a mozgást, hol a szaporodást, hol az emésztést, tehát az anyagcserét, de egyszerre valamennyit nem tudjuk. Hogy levonjam a következtetést: bizonyos, hogy az élet végeredményben rengeteg apró vegyi és fizikai folyamatból áll. Néha lehet ilyen folyamatot percekig a laboratóriumban lemásolni, mint ahogy ezt éppen elmondtam. De ez még nem élet, távolról sem. Majd ha valamennyi életjelenség egyszerre történő lemásolásánál tartunk, akkor igen...

A fehérje! Az élő téglá

— Ezekből az apró, jelentéktelen dolgokból tévedik össze tehát végeredményben az élet. De hogyan?...

— Ugy, hogy a vegyi anyagok összeállnak, szövetséget kötnek egymással és egyesült erővel már nagyon szép és hasznos dolgot tudnak produkálni. Az ilyen összetett vegyi anyag például a fehérje, az emberi test legfontosabb anyaga. A fehérje vegyi formuláját nem tudjuk. De azt már tudjuk, hogy miért nem tudjuk. Rájöttünk most tanában arra, hogy a fehérje összetétele a szervezetben folyton változik, folyton fejlődik, mint maga a szervezet. A fehérje nem egyszerű téglá, hanem élő téglá. Mindjárt megérti, hogyan gondolom ezt. Wilhelm Ostwald szerint a testben „vegyi motorok” vannak és ezek irányítják életünk folyását.

A BERLINI OLIMPIA

minden hízlásról a legérdekesebb, a legrészletesebb tudósításokat közli az

ARADI KÖZLÖNY

Már most közöl szenzációs riportokat, apró érdekességeket az olimpiász várható hőseiről, az izgalmas előkészületekről, stb., stb.

Olvassa mindennap olimpiai hírszolgálatunkat!

A munka felvételére hívja fel Arad-megye prefektusa az Astra-gyár munkásságát

Az arad-megyei prefektura az alábbi felhívás közlésére kérte fel lapunkat:

FELHÍVÁS!

„Tekintettel arra, hogy az arad-i Astra-gyár munkásainak sztrájkját az illetékes hatóságok törvénytelennek nyilvánították;

Tekintettel arra, hogy az említett gyár 1936. július 23-ikán kelt és a megyei prefekturához eljuttatott felhívásában felszólítja a munkásokat, hogy legkésőbb 1936. július 27-ike reggel 7.20 óráig vegye fel a munkát;

Tekintettel arra, hogy értesülésünk szerint a munkásság nagy része a munka felvételét kívánja, de a munkásságnak egy kisebb része különböző törvénytelen eszközökkel, terrorral és fenyegetésekkel igyekszik megakadályozni a békés munkásságot, hogy a gyárban a munkát felvegye;

A közigazgatási törvény 84. és a következő szakaszai értelmében jelen

FELHÍVÁST

intézzük az arad-i Astra-gyár összes munkásaihoz és felszólítunk őket, hogy vevék fel a munkát legkésőbb 1936. július 27-ike reggel 7.20 óráig.

Ugyanekkor figyelmeztetjük az Astra-gyár összes munkásait, hogy a békés munkásság, amely fel kívánja venni a munkát, a törvény védelme alatt áll és a rendőri hatóságok feltétel nélküli támogatásában részesül, hogy ne legyen megakadályozható a munka felvételében és folytatásában, míg azokkal a munkásokkal szemben, akik megakadályozzák a munka felvételét, az érvényben levő törvények rendelkezéseinek alapján járnak el.

„Arad, 1936. július 25-ikén.”

Dr. GROZA IOAN,
prefektus

Dr. IOAN NICHIN,
a subprefektus helyett

IANCU TRAIAN,
rendőrkezes

Itt említjük meg, hogy az illetékes hatóságok engedélyt adtak arra, hogy az Astra-gyár sztrájkoló munkásai vasárnap reggel kilenc órai kezdettel a Nyári színházban gyűlést tartsanak. Ezen a gyűlésen döntenek a munkások további magatartásuk, illetve állásfoglalásuk felől.

JAWOL

Sok idegcsillapító szer
létezik, de

„JAWOL”

a maga nemében egyedülálló

Biztosan megszünteti a fejfájást, idegbántalmakat és hülést.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Becsaptak, majd leütöttek és kiraboltak Arad-on egy bihor-megyei gazdát

Leletöltötték a rablófőmadás három tettesét

Megdöbbenő szélhámoszággal egybekapcsolt rablófőmadási bűnügy foglalkoztatja tegnap óta az arad-i rendőrséget. A bűnügy, amelynek áldozata egy idősebb falusi gazdálkodó, voltaképpen két, egymástól független eset véletlen egybekapcsolódása és egyik részének tettesei alig 24 órai nyomozás után rendőrkézre kerültek.

Tegnap, a késő esti órákban egy súlyos sebből vérző, tántorgó járású, idős férfi jelentkezett a rendőrség ügyeletes szobájában. Előadta, hogy Iovanovici Mihai, 65 éves, bihor-megyei Craiova községbeli gazdálkodó, két nap előtt 6000 leiel jött Arad-ra, hogy itt lovat vásároljon és teljesen kifosztották.

— A pénteki hetivásárra jöttem Arad-ra — mondotta az idős ember. — Csütörtök este a Vörös ökor-szálló közelében találkoztam egy emberrel, akinek elmeséltem, hogy lóvásárlási szándékkal jöttem. Ő erre felajánlotta, hogy vegyem meg az ő lovát, amit 3500 leiert hajlandó volt ideadni. Ugy állapodtunk meg, hogy másnap az állatvásártéren találkozunk és amennyiben a ló megfelel, úgy megveszem. Ugy is történt, az oboron pénteken meg is jelent az idegen a lovával, amely tetszett nekem, úgy hogy rövid alku után kifizettem a 3500 lei vételárát. Az eladó ekkor azt mon-

dotta nekem, várjak egy kicsit, el akarja intézni az állatpasszusnak a nevére való átírását. Eltávozott és többé nem jelentkezett. Eltűnt a 3500 leiel, a lovával és a passzussal egyetemben. Tanácstalanul állottam az állatvásártéren és többeknek is elpanaszoltam, hogy csunya szélhámoszággal áldozata lettem. Akkor egyszerre odajött hozzám egy fiatalember, két másik suhanccal és ezt mondotta:

— Ismerem azt az embert, aki a pénzzel elsökött és tudom, hogy hol lakik. Ötszáz leiert hajlandó vagyok megmutatni.

— Amikor ezt az ajánlatot hallottam, nem gyanakodtam semmire és boldogan beleegyeztem, mert azt reméltem, hogy visszakapom a pénzem — mondotta a továbbiak során Iovanovici Mihai. — El is indultam a három suhanccal, akik hosszú ideig vezettek a Mureş partja irányában. Én nem ismertem Arad-on a járást és így teljesen rájuk bíztam magam. Amikor az alsótemető közelébe értünk, az a fiatalember, aki az ajánlatot tette, megállott és gyanakodva így szólt hozzám:

— Mutassa meg a pénzt, mert csak akkor vezetem tovább, ha látom, hogy tényleg van 500 lei magánál.

— Megértettem a gyanakodását, elővettem és megmutattam a pénztárcámat, amelyben a hatezer leiből fennmaradt 2400 lei volt. A fiatalember ekkor

hirtelen botot ragadott és azzal olyan ütést mért a fejemre, hogy elvesztettem az eszméletemet. Amikor magamhoz tértem, a fejem csupa vér volt, a pénztárcám pedig a 2400 leiel együtt eltűnt.

A rendőrség a vakmerő rablófőmadásról, nemkülönben a szélhámoszágról azonnal jegyzőkönyvet vett fel és megindította a nyomozást, amely megérőn rövid idő alatt eredménnyel járt. A rendőrség részéről Stanis és Ghingha detektívek végigjárták az állatvásártéret és a kifosztott gazdálkodó utleírása nyomán kutatásuk sikerrel járt, amennyiben a rablófőmadók egyikét, egy Gabriele Gheorghe nevű 21 éves pecica-i illetőségű, Dorobanţilor-ucca 5. szám alatt lakó mészárossegéd személyében sikerült elfogni. Gabriele be is vallotta tettét és vallomása alapján Belgram Edmund nevű Banatului-ucca 5. szám alatti szerelőt és M. I. nevű 15 éves fiút sikerült elfogni, mint bűnrészeseket. A rendőrség lázasan folytatja a nyomozást a bűnügy felderítésére és elsősorban azt igyekszik tisztázni, hogy a szélhámoság tettese és a rablófőmadók között valamilyen kapcsolat állott-e fenn. Egyébként minden remény megvan arra, hogy a furfangos szélhámoság tettesét is rövidesen sikerül kézrekeríteni.

Milliók kártérítéseket követelnek a budapesti házbeomlás miatt

Egy halottja van csak a Rákóczi-úti ötemeletes bérpalota katasztrófájának

Budapestről jelentik: A Rákóczi-úti ház megmaradt részének biztonsági alátámasztása lázasan folyik. Valószínűnek látszik azonban, hogy végül is az egész házat le kell bontani. A katasztrófa ügyében a perek egész javinjára indul meg és előreláthatólag milliók kártérítésekről lesz majd szó. Súlyos kár érte a villamos társaságot, amelynek a beomlás következtében teljesen új vágányokat kell építeni. Nagy kárunk van a házban és a környéken lévő kereskedőknek, így a Magyar Divatcsarnoknak, minthogy a kordon miatt három nap óta fillérszerű forgalmuk sincs. Ugyenez a helyzet a Debrecen-szállóval is.

A házbeomlásnak, mint most megállapítást nyert, csak egy halálos áldozata van. Torgonyi József fodrászsegéd, aki a házban lévő rádióüzletben vásárolt és akiről azt hitték, hogy szintén odaveszett, ma délelőtt jelentkezett. Halom Istvánt, az Ingatlan Bank igazgatóját és E ny e d y Béla mérnököt ma délben átszállították a rendőrségről az ügyészségi fogházba.

A házbeomlásnál eltűntek ma kivétel nélkül jelentkeztek, úgy, hogy a hatóságok megállapítása szerint a szerencsétlenségnek csak egy áldozata van.

Legszebb nyaralás és szünidei tartózkodás az O. R. T.
penziókban és villákban

EFORIE és CARMEN SYLVA

a Fekete-tenger gyönyörű partján, jutányos pausz-penzióárok mellett.
Elsőrangú ellátás és kiszolgálás. Szép szobák.

Információk és jelentkezések:

ORT (Organizația Română de Turism) képviselője:

Künstler utazási iroda, Arad, Bul. Regina Maria Nr. 24. Telefon 86.

Fizessen elő
az „Aradi Közlöny”-re!

H I R E K

Pinka redioious...

Bizonyos körökben a lapoknak egy mai rövid híre örömet és reményt keltett, újraélednek a pinkalovagok, mert a közölt bucuresti-i jelentés arról számol be, hogy a fővárosban egy új játéktörvény megalkotásáról beszélnek. Ez a játéktörvény — bizonyos megszorítással — ismét engedélyezné a nemrégiben szigorú törvénnyel eltiltott hazárdjátékok, oly módon, hogy egyes fürdőhelyeken és a megyei székhelyeken csupán egy klub működhet. Még nem tervezet, még nem konkrét valami, csak egy terv, amely — remélhetőleg — még embriókorában csendesen örök álomba szunnyadhat.

Néhány hónapja csak annak, hogy a parlament megszavazta a hazárdjátékok betiltásáról szóló törvényt. Régen nem látott a parlament olyan összefogást, mint amilyen ennél a javaslatnál létrejött, nem volt pártkülönbség, nem voltak nemzeti nézeteltérések, egyhanguan mondták ki a törvényhozók, hogy a pinka pusztításának meg kell szünnie. Az egész ország polgárságának felháborodása és állásfoglalása hozta létre ezt a törvényt és osztatlan öröm fogadta a szigorú alkalmazását. Csak a klubvállalkozók, krupiéék és mindazon bizonytalan existenciájú egyének siráma hangzott fel, akik hosszú időn keresztül a játéklubbokba becsábított és kifosztott áldozatokból kiszivattyúzott pénzből éltek gondtalan életüket. Még a hőrtüncellákból is újjonás hallatszott... a hazárdjátékok sok áldozata fogadta ezt a törvényt keserű elégtételként.

A pinkalovagok siráma senkit sem hatott meg. Az a tragédia-sorozat, amely szemünk előtt játszódott le hónapok hosszú során át, azok a botrányok, öngyilkosságok, amelyek a hazárdklubok működését kísérték, megóvták bennünket hasonló ellágyulástól. Eppen elég időn át láttuk, amint a tönkremenés felé haladó kereskedő utolsó ezreseit szórta a játékasztalra és a rulett-kombinációk utveszülőjébe tévedt kereskedelmi utazó vagy inkasszáns elikkasztott pénzét gereblvézte be hideg közömbösséggel a krupié. Tönkretett családok sirása, özvegyvé lett asszonyok és árvává tett gyermekek zokogása szolgáltatta a kísértő zenét a klubvállalkozó és a mosolygós.

Nem tudni, mi áll annak az új tervnek hátterében, amelyről most suttognak, nem tudni, kik akarják újra benépesíteni az üres klubtornákat, de bizonyos, hogy a pinkalovagok nagy öröme közé kessé korai. Mert egyáltalában nem valószínű, hogy a nagyszerű összefogás után a parlament képviselői és szenátorai sajátmagukat dezavválják és az ország polgárainak tiltakozása ellenére olyan törvényt szavazzanak meg, amely újra kiszolgáltatja a hiszékeny és befolyásolható embereket annak a kis csoportnak, amely emberi tragédiákból — holttesteken keresztül is — fényes megélhetést, luxust kovácsol a maga számára.

Erősen korai még az újjonás, mert sok minden áll még annak utáta, hogy ismét feltámadjon a pinka, amely majdnem annyi pusztítást végzett az országban, mint az egész gazdasági krízis. És valószínű, hogy hiába áhitozzák bizonyos fiúk a már lassankint feledésbe merült felszólítást a keringőre:

Nimic nu mai cade... — senki többet...

(—rosi.)

— IDŐPROGNÓZIS. Több helyen zivatar, a hőség nyugaton és északon kissé csökken, keleten tovább tart.

Mindenki jól járt,
mindenki nyert,
mindenki örült,

aki **Szentgyörgyi-nél**
maradékot vett

— A tighina-i községi választások eredménye. Bucuresti-ből jelentik: A tighina-i községi tanács választásokon a következő eredményeket érték el az egyes pártok: Cinişlia községben 6 liberális, 4 nemzeti keresztény párti tanácsost választottak, Denghinjea községben 5 liberális, 4 nemzeti-parasztpárti és 2 nemzeti keresztény párti községi tanácsost és Total községben 5 liberális és 5 nemzeti keresztény párti községi tanácsos került ki győztesen a választásokból.

— HALÁLLAL FENYEGETTÉK A RÉGI NAP-TÁR HIVEI HOTIN PÜSPÖKÉT. Hotin-ból jelentik: Tit Smedrea hotin-i püspök fenyegető levelet kapott a régi naptár híveitől. Halállal fenyegetik a püspököt, ha nem szünteti be a basarabia-i stílisták elleni harcot. A levelet Falestiben adták fel. Az ügyészség szigorú vizsgálatot indított.

— Papana főhadnagy a berlini repülőversenyen. Bucuresti-ből jelentik: Papana főhadnagy, Románia egyik legjobb repülőistizje tegnap reggel Berlinbe repült gépével, hogy résztvehessen a légi akrobatikai világversenyen.

— Megiellbezték a targu-muresi. itéletet. Bucuresti-ből jelentik: A Gazetta-jelentése szerint a tg_mures-i zendülés résztvevői benyújtották fellebbezésüket a legfelsőbb Semmitőszékhez, amelyben a főtárgyalás ítéletének megsemmisítését kérték. A lap szerint a kormánynak az a terve, hogy a tg_mures-i perrel kapcsolatosan tanujelét adja annak, hogy minden eszközzel fentartja a rendet és ezért eltökélt szándéka, hogy a maga érdekében védelmében a semmitőszéki főügyész által olyan bizonyítékokkal támasztja alá a vádat, hogy a Semmitőszék tanácsának határozata **elutasító** lesz.

— Országos eső volt pénteken. Bucuresti-ből jelentik: Pénteken az egész ország területén esőzések voltak, különösen a Dunavidéken volt bőséges csapadék, ami nagy hasznára vált a tengeri-termésnek.

Közös sirba temették a halászt és a halat

Különös halászagédia játszódott le az afrikai aranymezők egy kis városában, Temmban. Ott afrikai halász meglehetősen kevés számmal hazatérően volt a nyílt tengerrel, amikor tizenkét mérföldnyire a parttól megegyezően kivették horgukat, hogy utoljára még megkísérüljék a szerencsét. A heringsalátékre valóban akadt egy óriási kardhal, amely a környék lakóinak legkedvesebb csemegéje. Mialatt a négy halász azon dolgozott, hogy a váratlan jó fogást a bákába huzza, az ötödik kihajolt a csónakból megfogni a ficánkoló halat. A tenger ragadozója ebben a pillanatban egy utolsó erőfeszítéssel rántott egyet magán és éles, kardzerű orrával átvágta a feléje hajló halász nyakát. A szerencsétlen ember még partraérés előtt meghalt. A négy halász társuk holttestével és a megölt kardhállal együtt partot ért, ahol egy nap múltán az egész halászároska jelenlétében temették el a hal által meggyilkolt halászt és melléje ásták a gyilkos kardhalat is.

— Ötvenszázalékos vasuti kedvezmény a brasov-i autóversenyre. Bucuresti-ből jelentik: Az államvasutak igazgatósága 50 százalékos utazási kedvezményt engedélyezett a brasov-i autóversenyre utazó közönség részére. A Brasov-ba szóló jegy ingyenes visszautazásra érvényes.

— Elitették a letéptéztári hamisítás tetteseit. Bucuresti-ből jelentik: Az ilfov-i törvényszék ma hozott ítéletet azoknak a csalóknak az ügyében, akik annakidején a Casa de Depunere-től meghamisított utalványokkal 180.000 lei helyett 980.000 leit vettek fel. A vádlottakra beigazolódott a vád és közülük Voicu és Gheorghescu vádlottakat fejéenként 1 évi fogházra, míg Carulescu vádlottat 8 hónapi fogházra ítélte a bíróság. Carulescut akit azzal gyanúsítottak, hogy ő állította ki a hamis személyazonossági igazolványokat — miután a vád beigazolást nem nyert — a bíróság felmentette.

Szentgyörgyi

selyem-maradék kiárusításának nagy sikere:

Potom árák!
Jó minőség!
Nagy választék!

— Két halottja van a bucuresti-i vonat-autobusz-összeütközésnek. Bucuresti-ből jelentik: Jelentették, hogy a Colentina városrészben a motorosvonat elütötte a vasuti átjárón keresztülhaladó városi autobuszt. A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenséget a sorompóór hanyagsága idézte elő, mert nem zárta le idejében a vasuti pályatestet. Dolaci Nicolae jegykezelő, akit gerinctöréssel szállítottak a kórházba, meghalt, az autobusz sofőre pedig beldoklik.

— Eltemették Budapesten Wolff Károlyt. Budapestről jelentik: Szombaton délután 5 órakor temették el a városháza udvaráról Wolff Károlyt, a keresztény községi párt elnökét. A temetésen megjelentek a kormány tagjai, az országgyűlés képviselői és azon Szendy polgármester és Csilléry András dr. városatya mondtak beszédet. Ezután elindult a temetési menet a Farkasréti temető felé, ahol örök nyugalomra helyezték Wolff Károlyt.

— TITKOS HAZÁRDJÁTÉKklubot LEPELTÉK LE ORADEA-N. Oradea-ról jelentik: Az ilfov-i törvényszék átrata alapján az ügyészség pénteken sorozatos házkutatást rendelt el annak kiderítésére, vajjon megfelel-e a valóságnak, hogy Oradea-n titokban hazárdjátékokat folytattak. A házkutatások eredménnyel jártak, amennyiben a Manolescu-uccában egy Moisescu Manole nevű volt krupier lakásában működésben találtak egy chemin de fer és egy bacarat-asztalt. A bizottság úgy az asztalokat, mint a zsetonokat lefoglalta, Manolescu krupiert letartóztatta és a játékosok ellen, akikről megállapították, hogy legfőbbje állhatvasuti és postatisztviselő, megindították az eljárást.

— Dr. Palágyi Jenő a nyári hónapokban hététköznap d. e. 9—10 és d. u. 4—6-ig rendel. Elektrokardiogramm (szívgörbe) felvételek reggel 8 órakor. 3362

— Halálozás. Szántai Lajosné született Fischer Hermin e hó 24-én éjjel 54 éves korában, 33 évi boldog házasság után elhunyt. Szántai Lajos, a köztisztelőben álló arad-i tanító az elhunytban feleségét veszítette el. Rájta kívül gyermekei: Szántai Bircsi és Zoltán, valamint testvérei: dr. Fischer Izidor, Bálint Imréné (Ujpest), Kozma Mórné (Szolnok) gyászolják. Az elhunytat július 26-án, vasárnap délután 6 órakor helyezik örök nyugalomra a neolog zsidótemető halottsházából.

— Dr. Samson rendeléseit megkezdte bel-, bő- és urológiai betegeknek d. e. 10—1, d. u. 4—8 között, Str. Eminescu 30., Ortutay-palota. Nőknek külön rendelés. 3372

— Elárverezték Salonta-város ingatlanait. Salonta-ról jelentik: Mint ismeretes, a Postatakarékpénztár hétmillió kölcsönének meg nem fizetése miatt árverést rendeltek el Salonta város ingatlanaira. Az árverést péntek délután tartották meg és azon résztvett mint vásárlási pályázó: Dancea Iacob oradea-i alpolgármester is. Az árlejtés során a városi malmot Dancea Iacob vásárolta meg 650 ezer leiert. A város házainak árlejtése, pályázók hiányában eredménytelen maradt. Elárverezték a barmód-i pusztát is, amelynek kiáltási ára 2 millió 400 ezer lei volt.

— Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy bélműködésük rendben legyen, ami legegyszerűbben a régóta közsímet természetes „Ferenc József” keserűviz használatával — reggel, éhgyomorral egy fél pohárral — érhető el. Nőorvosi klinikák vezetői egyhangúlag dicsérik a valódi Ferenc József vizet, mert könnyen bevehető, rendkívül enyhe hatása pedig gyorsan és minden kellemetlenség nélkül bekövetkezik.

— Dr. Pollak István belgyógyász, a párisi Charité-kórház volt externje rendelését Arad-on, Str. Horia 8, megkezdte. 3168

— Fellebbezések a cotroceni-i perben hozott ítélet ellen. Bucuresti-ből jelentik: A cotroceni-i perben elhangzott ítélet ellen tegnap már több fellebbezést nyújtottak be. Az alacsony megállapított kártérítési összegek miatt számos polgári pert indítanak a főváros ellen.

Közki v a n a t r a:

selyem-maradék kiárusításunkat kiterjesztjük vászon- és damasztárakra, férfifehérműekre, asztalneműekre, függöny- és paplankelmékre is.

Önt is várja **Szentgyörgyi** divatáruház!

— Súlyos gépkocsiszerencsétlenség a zlini Bata-gyár előtt. Zlinből jelentik: A Bata-gyár előtt egy tehergépkocsi felszaladt a járdára, neki ment egy ottlévő gyümölcsös bódénak, majd pedig a gyárkapu pillérének. A gyümölcsáros körül tizennégyen álltak és ezek közül kettő meghalt, a többiek pedig súlyosan megsebesültek. A gépkocsi vezetőjét őrizetbe vették. Kihallgatása alkalmával elmondotta, hogy a szerencsétlenséget megelőzőleg mindössze két pohár sört ivott.

Letartóztatták

Berlinben Fern Andreát, a magyar származású híres filmsztárt

Szekszárdról jelentik: A berlini bünygyi rendőrség megkeresést intézett a szekszárdi rendőrséghez Fern Andrea ismert filmsztár előéletére és származására vonatkozólag. Fern Andreát a berlini rendőrség őrizetbe vette, mert Schönberger Eliz bárónőnek adta ki magát. Megállapítást nyert, hogy Fern Andrea családi neve Wallenstein Erzsébet, aki nevét anyja után kapta, lévén törvénytelen gyermek. Anyja, az egykor híres szépségű Wallenstein Róza, annak idején nagy szerepet játszott a politikai életben is. A koalíciós kormány igazságügyminiszterének, Polonyi Gézának a bukását is a nő iránti érzelmei okozták. Abban az időben Wallenstein Rózát kitiltották Budapestről és ebben az időben Berlinbe költözött, ahol férjhez ment Schönberger Béla báróhoz, aki ebben az időben adoptálta is a gyermeket.

— ZÜRICH ZÁRLAT: Páris 20.27 és háromnegyed, London 15.35 és egynegyed, Newyork 305 és kétnyolcad, Milánó 24.12 és fél, Amszterdam 207.85, Berlin 123.10, Prága 12.67 és fél, Varsó 57.70, Belgrád 7.00, Bucuresti 2.50.

— Dán-román fizetési egyezmény készül. Bucuresti-ből jelentik: A román-dán fizetési egyezmény megbeszélését célzó tárgyalások a megvalósulás útján haladnak. A tárgyalások során megállapodás-tervezetet készítettek, amelynek alapján a végleges megállapodás majd elkészül.

Pizsamák,

női és férfi lehérművek

legszebb kivitelben, legolcsóbban

**KOZSINEKNÉ lehérmű-
varrodájában készülnek**

Arad, Str. Brancovici 1. sz.

— Megszüntetik az addis-abebről német követtséget. Rómából jelentik: Az olasz külügyminiszter ma fogadta von Hassel római német nagykövetet, aki közölte a német birodalmi kormány elhatározását, hogy az addis-abebai német követtséget megszünteti és az abesszin fővárosban csak német konzulátust állít fel. Az olasz külügyminiszter a bejelentést örömmel vette tudomásul.

— Leszurta az igazoltató detektívet a megszökött budapesti gyilkos. Budapestről jelentik: A sashalmi állomáson ma hajnalban Varga Károly detektív igazolásra szólított fel egy gyanús férfit. Felismerte ugyanis az illetőben Jelen Rezsőt, a Tisza Kálmán-téren néhány nappal ezelőtt elkövetett gyilkosság tettesét. Az illető igazoltatás közben hirtelen kést rántott elő és azzal oldalba döfte a detektívet, majd eliramodott. A detektív kiáltásaira rendőrök siettek elő s üldözőbe vették a gyilkost, akire több lövést is adtak. A golyók azonban nem találtak és Jelen az erdősekbe menekült. Elfogatása érdekében a csendőrök s rendőrök bevonásával nagy hajsza indult meg.

— A nyomdászok kertli ünnepélyén és műsoros táncestélyén, amelyet augusztus 16-án Aradul-Noun, a Kornett-féle vendéglő kerthelyiségében és ujonnan parkettázott tánctermeiben rendeznek, a Gutenberg-dalkör és a „Gutenberg” műkedvelő-gárda válogatott műsorral fogják szórakoztatni a közönséget, egy elsőrendű jazz-band zenekar közreműködése mellett. A multság tiszta jövedelme a munkanélküli nyomdászok javára fordítatik.

— MA az alatti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

ROZSNYAI, Piața Avram Iancu.

FÖLDES, Str. Eminescu.

KÁRPÁTI, Bulevardul Regele Ferdinand.

— HÉTFÖN az alatti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

VOJTEK, Bulevardul Regina Maria.

DANCIU, Piața Mihai Viteazul.

BERNÁT, Lángá Gará (vasútállomásnál)

— Szabadkai József tárgyalásai az aradi színház ügyében. Szabadkai József, a satu-mare-i színház igazgatója — értesülésünk szerint — elhatározta, hogy megpályázza a timisoara-i színházat. A terv szerint Szabadkai megtartaná Satu-Mare-t és ezenkívül nemcsak Timisoara-n, hanem Arad-on is játszana. A satu-mare-i színház igazgató már Arad-ra is érkezett, ahol tanácskozások kezdtek. Arad-on tudvalevőleg a színházra még nem irták ki a pályázatot, úgy, hogy a színház odaitelésének kérdéséről való tárgyalás egyelőre korainak mondható és éppen ezért az aradi közönség a színházberlet körüli megbeszéléseket rezerváltan fogadja.

— Rendőrségi hírek. Mahler Ferenc. Badea Cartan-uca 32. szám alatti lakos feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki 3349. számú 2500 leites kerékpárját ellopta. — Wolf György. Grigore Alexandrescu-uca 38. szám alatti lakos feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik tegnap az esti órákban álkulccsal behatoltak lakásába és onnan több ezer lei értékű ágyneműt, fehérneműt, egy faliórát és több ezüstpénzt vittek el. — Kovács Ferenc, Marasesti-uca 5. szám alatti lakos feljelentette Anyos Gábor nevű segédjét, aki néhány nap előtt eltűnt műhelyéből egy 878 leites számlájával, a számlára 450 leites felvett és azóta nem jelentkezett. — A rendőrség valamennyi ügyben a vizsgálatot megindította.

Legolcsóbban nyaral

MONEASA f ü r d ő n,
KAUFMANN pansióban.

— Hirtelen halál a faluszélen. Az aradi ügyészséghez ma jelentés érkezett, hogy Sicula község szélén halva találták az uton özv. Morariu Florica községbeli asszonyt. A vizsgálat megállapította, hogy az asszonynak tüdőbaja volt és egy hirtelen tüdővérzés végzett vele. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

Napvédő szemüvegek

nagy választékban 2550

GÁRDONYI szakképzésnél,
Minorita-templom mellett.

ARLEJTÉSI HIRDETMÉNY.

Az aradi Szerb Egyházközség pályázatot ír ki a templomudvar körül építendő új kerítésre. A kerítés részben téglából és részben vasrács, kb. 110 méter hosszban. Lehet külön is megpályázni a vasrácsrészt és külön a kőművesmunkálatokat.

Az i. t. pályázóknak a költségvetés-úrlap és a feltételek 30 lei ellenében rendelkezésükre áll az Egyházközség irodájában: Piața Sft. Sava 1. Julius hó 27., 28. és 29-én.

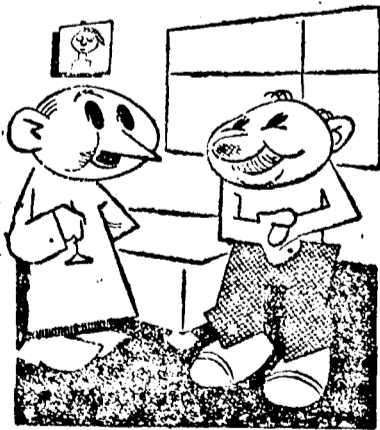
Az ajánlatokat legkésőbb e hó 31-én délután 5 óráig lehet átadni.

Az aradi Szerb Egyházközség július 24-én megtartott üléséből:

Radovan Milivoj sen-
elnök.

Puterici
jegyző.

Féltreértés

ORVOS: ...Na és mondja: bort iszik sokat, vagy pálinkát...?
PACIENS: ...Ha már ilyen kedves, Doktor ur: egy krigli sört kérek... Azt szoktam...

LEGUJABB SPORT

A semmeringi osztrák-magyar hölgyuszóverseny eredményei

Semmeringről jelentik: Semmeringen ma folyt le az osztrák-magyar hölgyuszóverseny, első napja, amelyen a magyarok jól szerepeltek és mindkét számban első helyet biztosítottak maguknak. A 400 méteres gyorsuszás eredménye a következő volt: 1. Harsányi Vera 6 perc 4.6 másodperc. (Új magyar rekord. A régi magyar rekordot ugyancsak Harsányi Vera tartotta 6 perc 11.4 másodperces eredménnyel.) 2. Solti Boriska 4 perc 16 mp. 3. Franciska Mali (osztrák) 6 p. 28.8 mp. A száz méteres hátuszás eredménye a következő: 1. Györfi Irén 1 perc 25.2 mp. 2. Wagner Róza (osztrák) 1 perc 28 mp. Az első napon a pontverseny eredménye 13:5 Magyarország javára.

Kérem a szeplős hölgyet, akivel tegnap a Corson találkoztam és erre a lapra figyelmeztettem, hogy öntsön mosdóvizébe Mack's Kaiser Borax-ot. Az Ön szeplőit, és bőrfoltjait is eltüntetheti, ha mosdóvizébe Mack's Kaiser Borax-ot önt és arcát naponta többször lemossa. Arcbőre zsiros fényét is eltüntetik a Mack's Kaiser Borax-os lemosások. Csak a közismert vörös dobozban valódi, kimérve nem kapható.

— Slogan, tipográfia, attrap, blikkiang, raszter... Micsoda új bábeli nyelv ez? Pedig nem modern tolvajnyelvről van szó, hanem mindennap használatos reklám-szakkifejezésekről, amelyeket minden modern reklámozónak ismernie kell! Aké nem ismeri, meg kell tanulnia. Hogyan?... Olvasni kell a Reklámélet-et, Balogh Sándor kitűnő reklámszaklapját, amelynek új száma a szokásos névsős tartalommal, rengeteg tippel, tanáccsal, szépen illusztrált kirakatrovattal most jelent meg. Előfizetési ára egy évre 400 lei. Kiadóhivatal: Budapest, V., Lipót-körút 9.

Gyilkossággal vádolják Amerika legnépszerűbb hegedűművészt

Newyorkból jelentik: Gyilkossággal gyanúsítják az Egyesült Államok egyik legnépszerűbb hegedűművészt, Mark Woolnert. Mark Woolner, aki német születésű, Párisban a világhírű Jaques Thibaud mester növendéke volt és néhány héttel ezelőtt aratta utolsó nagy sikerét newyorki hangversenyével. Tegnap

éppen utban volt a newyorki rádió stúdiója felé, amelynek műsorán szerepelt, amikor a detektívek betörték az ajtót.

Mark Woolner a napokban Ashville városában járt és most

azzal gyanúsítják, hogy ő gyilkolta meg Helen Clevenger 19 éves diákleányt,

akit ashvillal szállodájában holtan találtak meg. Amikor a gyilkosságot felfedezték, jelentkezett a szállodával szemben levő egyik bolt tulajdonosa és elmondta, hogy abban az időben, amikor a gyilkosság történt, feldúlt állapotban levő férfit látott távozni a szállodából.

— Hogy ki volt, azt nem tudom megmondani — vallotta a kereskedő — de annyi bizonyos, valami híres művész, akinek már sokszor láttam a fényképét a lapokban.

A kereskedő elé tettek egy rendőrségi fényképkönyvet, amelyben benne van minden Amerikában élő művészember képmása. Amikor Woolner fényképe került sorra, a tanu nyomban rámutatott és a leghatározottabban kijelentette:

— Ő volt az!
Woolner határozottan tagadja, hogy bármi köze is van a gyilkossághoz.

Helyzetét megkönnyítte, hogy jelentkezett menyasszonya, Mildred Ward és elmondta, hogy a hegedűművész olyan vonattal érkezett vissza Newyorkba, amelyre Ashvilleben

csak jóval a gyilkosság megtörténte előtt szállhatott fel.

A rendőrség azonban nem tartja kizártnak, hogy a menyasszony csak a hegedűművész életét akarja megmenteni ezzel az állítással.

BALATONBOGLÁR

a magyar tenger legjobb és legmodernebb intézménye.

Közvetlenül a Balaton partján. — Minden igényt kielégítő tökéletes komfort. — Folyóvizű szobák. — Saját strand. — Tennis pályák, motoros és evezős csónakok, hásaslovak. — Olcsó árak. — A bárban Neitek-Agoston jazz.

Szobarendeléseket Budapesten felvesz a RENAISSANCE PENSIÓ Budapest IV., Irányi uca 21. Tel: 82-5-27

Hotel SAVOY Pensio

VENETAN

permetezőszert, amely

RÓZSAFAK, disznóvénnyek, kelkáposzta, paszuly és más kerti növények, valamint gyümölcsfák, bokor- és üvegházi növények

LEVELTETVEI ellen kiválóan alkalmas.

BAYER I. G. Farbenindustrie Aktiengesellschaft, Pflanzenschutzabteilung, Leverkusen a. Rh.

Vezérképviselő Románia részére

„Pharma“ Studerus & Co.

București I. Str. Brezoianu No. 63
Telefon 3-92-86

Tűzharc Marseilleben

a jobb- és baloldali hívei között

Marseilleből jelentik: Tegnap éjjelkor súlyos összeütközés keletkezett egy szocialista népgyűlés tagjai és a tüzkeresztesek között. Tegnap alakult meg a De la Rocque elnöklése alatt a volt tüzkeresztesek politikai párta. Az alakuló gyűlésre jött el a városba maga De la Rocque ezredes is. Ugyanazon tartott gyűlést a szocialista párt is és a gyűlés után felvonultak mindkét párt hívei.

E közben a szélső jobboldal egyik embere a szocialisták felé kezdett lövöldözni revolverével és ez robbantotta ki a verekedést.

A rendőrségnek csak nagynehezen sikerült helyreállítani a rendet. Lyonban szintén kisebb rendzavarást okoztak a jobboldali pártok emberei, akik megszállták a munkaadók épületét, ahol a sztrájkok megszüntetése ügyében folyt az ellenfelek között a tanácskozás.

Kémkedés miatt

agyonlőttek Marokkóban egy budapesti származású leányt

Budapestről jelentik: A budapesti rendőrfőkapitányság Spanyol-Marokkóból hirt kapott arról, hogy kémkedés miatt ott agyonlőttek Somlay Kornélné budapesti leányt, akit évekkel ezelőtt leánykereskedők raboltak el Budapestről, hogy Marokkóba vigyék. Az idegenbe került magyar szépség később jobb viszonyok közé került és spanyol tisztnek párbaft is vltak szerelméért. Nemsokára egy hadnaggyal megszökött Marokkóból, de ekkor az arabok elfogták és úgy öl, mint a hadnaggyot fogságban tartották, majd arra kényszerítették, hogy térjenek vissza a spanyolok közé és ott kémkedjenek számukra. Mindketten visszautaztak Marokkóba, ahol elhídegedett közöttük a viszony, annyira, hogy a hadnagy beárulta a magyar leányt, akit elfogtak és kémkedés miatt kivégezték.

Modernizálási munkálatok

az arad-i repülőtéren

Az elmúlt délután az arad-i repülőtér fejlesztése érdekében a megyei prefekturán értekezletet tartottak, amelyen Ionescu Desani felügyelő, a légügyi miniszterium kiküldöttje is résztvett. Az értekezleten rajta kívül dr. Groza Ioan megyei prefektus, Vulpe Iosif, a városi átmeneti-bizottság alelnöke, a megye és a város mérnöke, valamint Gruia repülőtérparancsnok vettek részt. A tanácskozások során mindenekelőtt azoknak az alapoknak kérdését vitatták meg, amelyek az arad-i repülőtér modernizálásának és új hangár építésének fedezésére szolgálnak. A repülőtér modernizálása kétmillió lelt igényel és ezt részben a megye, valamint a város és a megyebeli községek költségvetéséből fedezik. A megyei községek költségvetésébe a szükséges összegeket Groza Ioan dr. prefektus utmutatása alapján vették fel. A prefektusnak ugyanis régi terve az arad-i repülőtér hathatós fejlesztése. A munkálatok értesítésünk szerint 20—25 napon belül megkezdődnek és még ez év őszén befejezést nyernek. A repülőtéren vámhivatal is működik majd és ílymódon Arad rövidesen bekapcsolódik a nemzetközi repülőforgalomba.

ASSZONYOK ROVATA

Rovatvezető: Dr. Dévainé Erdős Böske

A hét legszebb ruhái

A nagy melegben végre bemutatgatjuk a hölgyek nyári ruhacsodáikat és mondhatom, kevés anyyi szép ruhát láttam életemben, mint ezen a héten.

Külföldi vendégeimmel végigjártuk Pest összes színbajóhető helyeit, akik álmélkodással szemlélték asszonyainkat és leányainkat és végül kijelentették, amit már annyian és annyiszor megállapítottak, hogy a magyar asszonyoknál nincs sikesebb, jobban öltözni tudó a föld kerekiségén. Büszkén hallgattam és örömmel könyveltem el e dicséretet javunkra.

Délutánként a hullámban hűsöltünk. Itt annyi szép és elegáns nő volt, hogy az ember azt sem tudta, melyiket nézze előbb. Legszebb fűdőtűrikó egy rózsaszín volt, sötétkék gummisapkával. Sötétkék cipővel, az egyik vállon egy nagy sötétkék gummirózsával.

Délután a szigeten voltunk ötórai teán. Itt a legszebb és legdrágább délutáni ruhákat volt alkalmunk megnézni. Mintha az összes szalonok legjobb ruhái vonultak volna fel. Legjobban tetszett egy fehér romain ruha, fekete övvel és nagy fekete monogrammal, ehhez később felvett a hölgy egy remekszabású fekete kis kabátot, fehér paszpollal. Rengeteg fekete szoknya volt, rövid imprimé és színes szmokingkabáttal. Egy hölgyet különösen megnézett mindenki. Ez sötétkék vászonszoknyát viselt, ehhez rózsaszín szmoking kabátot, sötétkék organdi mellénnyel, rózsaszín kalapot, sötétkék szalaggal, rózsaszín antilop cipőt, kék betéttel. Gyönyörű volt. Természetesen csak úgy hemzsegték a drágábbnál-drágább imprimé-ruhák.

Olyan anyagok, amiknek métere legalább 30—40 pengőbe került.

Este a Ritz tetőtéraszát választottuk szórakozás helyül. Itt azután a nagy eleganciától minden pillanatban be kellett hunyni a szemünket, mert annyira kápráztunk.

Csodaszép volt egy halvány sárga muszlin, toillette, mély dekoltázssal, a derekán barna muszlin-öv, egészen hosszan lelógó megkötéssel, barna antilop-cipővel és a vállon egy nagy barna rózsával. A hölgy különben csokoládébarnára volt festülve, így a sárga szín különösen előnyös volt neki.

Egy egész fiatal, valószínűleg ugyancsak külföldi volt, nagy pettyes, fehér organdi-ruhában volt, fekete bársony övvel és olyan puffos ujjakkal, hogy tőle csak három méter távolságra lehetett közlekedni.

A legnagyobb feltűnést egy fehér ciré kosztüm keltezte. A szoknya teljesen szűk, hosszú volt, kicsit sliccelt, a kabátka erősen sveifolt. Ennek mellénykéje egy vízzöld színű, remekül megoldott mellény-költemény volt. Fehér ciré sildes estélyi sapkát viselt hozzá, zöld dísszel.

A fekete szoknya imprimé kazakkok már fel sem tűnnek, mert annyi van belőlük. Ugy látszik nagyon megkedvelték ezt a hölgyek. Érdekesen hatott egy ilyen kazak fekete alapon nagy rózsás szatin szoknya, hozzá ugyanez a minta fehér alapon, fekete virágokkal a kazak.

És a szörmekepek... Alomszerűek, csodásak... Jobb, ha egy tisztességes polgárasszony nem is megy ilyen helyekre. Mert ha hazamegy és kinyitja a szekrényét, a legszebb ruhája is délelőtti szaladórúhának fog feltűnni ennyi mesés toillette után.

Divatposta

NYAR. Elegáns vacsorázó nyári ruhának ajánlok egy fekete-fehér összeállítást. A szoknya legyen fekete crepp romain, simán, szűken, a derék ugyanilyen alakú fehér, kis kihajtóval, melyben egy fekete-fehér kivágott nagy imprimé-virág legyen beleapplikálva, hozzá fekete, bőhátú kabát, erre azután hajoljon ki a bluz fehér kihajtója és természetesen a beleapplikált virág is lássék ki. Vegyen hozzá most egy fekete bársony tokkot, vagy sapkakatapot, fekete kis fátyollal. Üdvözlöt.

MELEG NAPOK ELŐTT. Nagyon szép lenne, ha fehér pikét csináltat estélyi ruhának. Ez divatos és nagyon fiatalos. Bő harang hosszú szoknyát csináltasson, a derék legyen testhez simuló és elől a nyak raffolt, az öv pedig valamilyen szép szín, amiben egy mezei virágcsokor ékeskedjen. Üdvözlöt.

Kérjük olvasóinkat, leveleiket mindig rovatvezetőnk címére, Budapest, Teréz-körtút 35. küldjék.

Konyhatitkok

HETI ÉTLAP.

HÉTFŐ. Ebéd: Zöldborsóleves, diószésza és gyümölcs. Vacsora: Gyümölcsrizs tejszinnel, szamóca.

KEDD. Ebéd: Husleves, marhahús paradicsom mártással, burgonya. Vacsora: gombástojás uborkasalátával, gyümölcs.

SZERDA. Ebéd: Burgonyaleves, serpenyősrostélyos, gyümölcs. Vacsora: Spenót tükörtojással.

CSÜTÖRTÖK. Ebéd: Zöldbab leves, töltött paprika. Vacsora: Hideg tökfőzelék, felvágott.

PÉNTEK. Ebéd: Gombaleves, dinsztelt nyelv, zöldbabfőzelék, gyümölcs. Vacsora: Májrizotto, ugorka, csüsmöcs.

SZOMBAT. Ebéd: Tarhonyaleves, gombásült, zöldborsófőzelék, gyümölcs. Vacsora: Tejszes turó, vajaskenyér, zöldpaprika.

VASARNAP. Ebéd: Csontleves daragaluskával, libaháta sült, burgonya, ugorka, málnakrém. Vacsora: Zöldborsós borjúhús, déli krém maradék.

MALNAKRÉM. Vegyünk egy kiló szép málnát, mossuk meg és hidegen paszirozzuk át. Egy lábasban tegyük fel izlés szerinti cukorral és főzzük jól meg. Keverjük, amíg ki nem hült, ha levettük a tűzről. Olvasszunk fel két deka zselatint és a már kihült krémbe keverjük bele. Azután verjük fel két vagy három deci tejszint és ezt is keverjük a málnába. Mindezekután öntsük talpas poharakba és tegyük jégre. Tálalás előtt még a tetejére is tehetünk egy kis tejszint. Ezt formában is elkészíthetjük, de ekkor a formát ételolajjal kenjük be, hogy jobban kijöjjon.

ZÖLDBAB TÉLIRE VALÓ ELTEVÉSE. Vesszünk szép, szálkamentes zöldbabot, jól megmossuk és hosszukás, vagy apró darabokra felvágjuk. Alaposan besózzuk és egy teljes óráig a sóban hagyjuk. Most üvegbe rakjuk és gyenge ecetes vízzel teleöntjük, hogy ellepje az üvegben. Csepp szalicilt teszünk a tetejére. Lekötjük és kiunsztoljuk, de úgy, hogy a dunsztban fél óráig forrjon.

RIBIZKEKOMPÓT ELTEVÉSE. Vesszünk szép nagyszemű ribizkét, száraitól nagyon óvatosan megtisztítjuk és megmossuk. Szitára téve hagyjuk leceseogni. Egész kicsi james-üvegekbe rakjuk és cukorszirupot készítünk. Minden ilyen kicsi üvegre 20—25 deka cukrot számíthatunk. A szirupot ráöntjük a gyümölcsre, kis szalicilt teszünk a tetejére és öt percig hagyjuk csak dunsztolódni.

Karlsbadba
Marienbadba
Joachimsthalba
Pöstyénbe
a Magas Tátrába
stb.

fürdőbónokat rögtön kiad
6.20-as alapon a

Wagons-Lits/Cook

Menetjegylroda. A R A D, Minorita-palota.

Szeplős, pattanásos

májtoltos, mítesseres
arcát hozassa rendbe
PILISINE kozmetikai salonban,
Bulev. Regina Maria 17. (Réthy-ház.)

Tanítványok kiképzése.

OLIMPIA

Pillantás a múltba az olimpiai fáklya fényénél

Berlinből jelentik: A berlini Reichssportfeld 70 méteres tornyában néhány nap múlva megkondul az olimpiai harang és érces szavával életrekelte a reávésett néma betűket: „Hivom a világ ifjuságát!”

Kedden meggyúlt Olympiában az olimpiai tűz. Kedden elindult utjára az olimpiai fáklya Berlin felé. A XI. ujkori olimpia visszatért az első ókori olimpiához.

Az ujkori atlétika legnépszerűbb és legérdekesebb ága, a stafétafutás, görög vallási szertartásból ered. Sokrates elbeszélése szerint, mikor Artemis istennő Athénbe igyekezett utközben Adimantos lovas-stafétafutást rendezett tiszteletére s a lovasok két csoportra oszva, égő fáklyákat adtak egymásnak tovább.

Az athéni vallásos ünnepekre *Academiából* hozták a tüzet a fáklyás staféták, hogy lángrobbantsák vele a mágiát az istenek oltárán. Amelyik staféta elsőként oldotta meg feladatát, díjat nyert: olaj-, babér-, vagy zellerkoszorút.

A klasszikus görög fáklyastafétát gigászi méretekben varázsolja elénk az XI. olimpiász: *hét ország 3000 futója 12 napon keresztül jut Berlinbe az olimpiai tüzzel és olajjával.*

A sport, a testnevelés lépten-nyomon előbukkan az emberiség történetében. Végigkíséri az emberi nem legrégebb életmegnyilvánulásait, legősibb vallási, történelmi, művészeti és irodalmi megmozdulásait. A 4000 éves kínai vázák labdajátékokat örökítenek meg. Az asszír domborművek a harcászatra oltott sportteljesítményekről beszélnek. A *British Museum*-ban őrzött sumir dombormű pedig uszó babiloni harcosokat ábrázol, amint a mai crawl-hoz hasonló uszómozdulattal szelik a Tigris-folyó habjait. A *Mahabhrata*, az emberiség legősibb és legnagyobb eposza telve az erő és ügyesség magasztalásával. Homér két eposza, az *Odüsszea* és az *Iliász*, az „ép testben ép lélek” gondolatának egyik legnagyobb érzékeltetője. A *Kalevala*, a *Nibelungok*, a férfias erő, a testi ügyességgel párosult becsületesség és lelki tisztaság hősköltményei.

A görög olimpiászok résztvevői *Zeus nevében kaptak meghívást Elisbe*. Innen 10 hónapig tartó edzés után vallásos szertartások keretében vonultak át Olympiába. Utközben a *Piera*-forrásnál megállapodtak, áldozattétel után buzgón imádkoztak, utána pedig a forrás szent vizében megfüröd-

ve, tisztult lélekkel folytatták utjukat, hogy az istenek tiszteletére bemutassák testi ügyességüket, amely hitük szerint az istenektől származott. Olympiában ezután nézők és versenyzők még egy utolsó közös áldozatot mutattak be, majd a templomok közelében álló olajfákról szentelt késsel győzelmi ágakat nyestek a versenyzők és csak azután kezdődött meg a küzdelem.

A germánok ősi istenüknek, *Thornak* emlékére akként osztották fel a hadviselt törzsek között az ujonnan meghódított területeket, hogy a törzsfők kalapácsvetést rendeztek és amilyen arányban kisebb, vagy nagyobb távolságra dobták a kalapácsot, ugyanolyan arányban kisebb vagy nagyobb terület jutott az illető törzsnek.

Xenofon, kisázsiai hadjárataiból való visszavonulása után, mikor maradék hadával újra görög földre lépett, *Zeus* tiszteletére futó-, birkozó- és ökölvívóversenyt rendezett katonái között.

A görög szobrászoknak és költőknek kedvenc tárgyuk volt az atléta. Az olimpiai játékok győztese diadalmenetben vonult be városába s győzelme a város dicsősége volt. *Az olimpiai győzelem a dicsőség legmagasabb fokát jelentette.*

A spártai *Diagoras* a monda szerint két fiát kísérte el az olimpiára. Mikor mind a két fiú győztesként hagyta el a stadiont, öreg atyjukat vállukra emelve, körülvitték a nézősereg előtt. Ilyen nagy dicsőség egy ember számára sok volt. A nép így kiáltott az apa felé: „*Halj meg, Diagoras! Vagy talán Isten akarsz lenni?*” A nagy dicsőség izgalma meg is ölte a boldog öreget. *Ott halt meg két fia vállán, üveges szemében földöntúli öröm csillogott s lelkében a görög halandó legnagyobb boldogságával tért meg őseihez.*

A marathoni futás a görög haditörténelem legnagyobb fegyvertényéből, a marathoni csatából ered. Marathonnál az alig 10 ezernyi görög sereg *Miltiades* vezérlete alatt mintegy 5 kilométert futva, lerohanta a 100 ezer harcosból álló perzsa hadat és győzött. A győzelmi mámortól megittasodva, az egyik görög katona teljes fegyverzetben hazarohant Athénbe, hogy megvigye a diadal híreit. Athénbe érkezve, földöntúli örömmel kiáltotta: „*Vigadjatok, mert mi is vigadunk!*...” — és holtan rogyott a földre.

Milyen ünnepek szerepelnek az olimpiai játékok műsorán?

Berlinből jelentik: A berlini olimpiai játékok műsorán nemcsak a sport minden ágába tartozó versenyek szerepelnek, hanem különböző ünnepek, kiállítások, hangversenyek és színelőadások is gondoskodnak arról, hogy ennek az egyedülálló sportversenynek fényét és ünnepiességét emeljék, hogy a Berlinbe érkezett idegenek felejthetetlen emlékekkel térjenek vissza hazájukba.

Közvetlenül a versenyek megnyitása előtt: és után a következő ünnepek lesznek:

Julius 29-én, szerdán 12 órakor: a hellének sportja című kiállítás megnyitása a német múzeumban. 16 órakor: a nemzetközi olimpiai bizottság megnyitó ülése a Frigyes Vilmos egyetem aulájában. Ezen az ülésen meghívott vendégek is résztvesznek. 21 órakor: ünnepek a Pergamon-múzeumban, melyen résztvesznek a nemzetközi olimpiai bizottság, az egyes nemzetek nem olimpiai bizottságai, nemzetközi sportszövetségek elnökei a birodalmi kormány, valamint a művészet és tudomány képviselői.

Julius 30-án, csütörtökön 13 órakor: Berlin városa villásreggeli látja vendégül a nemzetközi olimpiai bizottság és a szervező-bizottság tagjait.

20 órakor: a birodalmi népművelődési és propagandaügyi miniszter fogadja a sajtó- és rádió-hírszolgálat képviselőit a Kroll-operában.

Julius 21-én, pénteken 12 órakor: az olimpiai művészeti kiállítás megnyitása. 13 órakor: a birodalmi sportvezér a Kersten-villában reggeli látja vendégül a nemzetközi olimpiai bizottság tagjait.

20 órakor: diszebed Kaiserhofban a nemzetközi olimpiai bizottság, az egyes nemzetek olimpiai bizottságai, a nemzetközi sportszövetségek és az olimpiai küldöttségek vezetői részére.

Augusztus 1-én, szombaton 10.30 órakor: ünnepi istentisztelet a Szt. Hedvig-székesegyházban. 11.30 órakor: a nemzetközi olimpiai bizottság és a diszvendégek fogadása a múzeumban. 12.15—13 órakor: a fiatalság ünnepe a Lustgartenben. 13.30 órakor: Hitler birodalmi vezér és kancellár fogadja és villásreggeli látja vendégül a nemzetközi olimpiai bizottság tagjait.

Augusztus 2-án, vasárnap 20 órakor: a repülő csillagura résztvevőinek ünneplése a repülők színházában.

Augusztus 3-án, hétfőn 20 órakor: ünnepek az autócsillagura résztvevői számára.

Olimpiai széljegyzetek...

Repülőgépek szállidosnak a Reichssportfeld fölé. Még, ameddig lehet...

Az olimpia alatt ugyanis tilos átrepülni a versenyteret. Nehogy véletlenül is megzavarják a német olimpiát.

Minden japán uszónak megvan a maga uszó-deszkája, amire támaszkodva, kallózó edzését szokta tartani. Minden deszkán rajta van a tulajdonos neve. Így lehet őket legjobban megkülönböztetni egymástól.

A csinos argentin uszóhölgy, *Jeanette Campbell* átvette a japán stílust. Neki is van már ilyen deszkája. Névvel.

Neves uszóhölgy.

A felvonulások mezején, a *Maifelden* gyülekezik majd a versenyzők tábora a megnyitó ünnep előtt. Itt fogják tartani a lovaspólómeccseket is.

Talán ezért áll a stadion felé vezető kapu két oldalán két hatalmas ló-szobor. Az egyik már kész, de a másikat még most faragják. Alakja egyre jobban kibontakozik, az orrlyukai feszülnek.

A *Maifeld szénaboglyái felől a frissen kaszált fű illatát hozza a szél.*

A diszpdályban csupa egyforma, szürkére festett szék van. Ivelten behajló üléssel. Elég kellemes ülés esik bennük.

A *Schwimmstadionnak* csak a két hosszú oldalán van betontribünje. Most ideiglenesen fatribünt emeltek a Sportforum felé eső végében is és így most U-alakú nézőtér övezi az uszóversenyek színhelyét. De a deszkákat persze betonszintűre festették, hogy ne rontsák az összhatást. Csak közvetlen közelből lehet észrevenni ezt a kegyes csalást.

A fű minden pályán remek. A salak... ez még csak később fog eldőlni. A vélemények egyelőre nem egyformák.

OLIMPIAI HIREK

O JAPAN KIMONO HITLERNEK. Japán olimpiai különtménye állandóan növekszik. Most érkezett Berlinbe Tokió városának négy kiküldöttje, a kik tisztelgő látogatást tettek Hitlernél. A küldöttek vezetője a japán főváros tiszteletének jeléül diszes kimonót nyújtott át Hitlernek. A selyemkimonó két oldalára Tokió és Svastika városok címereit himezték, ahol a japánok 1940-ben az olimpiai játékokat akarták megrendezni. A küldöttség egyébként Berlinben az olimpiászra érkezett nemzetek sorában propagandát akar csinálni az 1940-ben Japánban megtartandó olimpiásznak.

O HITLER ÉS SCHUSCHNIGG A BERLINI OLIMPIASZON TALÁLKOZNAK. Budapesti távirat szerint von Papan, Hitler kancellár nevében meghívta Schuschnigg kancellárt a berlini olimpiászra. Schuschnigg a meghívást elfogadta. Ez lesz a két államférfi első találkozása.

O ELMARAD A SPANYOLORSZAGI ELLEN-OLIMPIASZ. Ismeretes, hogy Spanyolországban a berlini olimpiással egyidőben a munkásolimpiászt akarták megrendezni. A forradalmi események miatt az ellenolimpiász elmarad.

O A MAGYAR HOKKICSA PATNAK INDIA AZ ELLENFELE. Jugoszlávia és Csehszlovákia lemondásával az olimpiai hokkitorna csoportbeosztása megváltozott. A 12 nemzet csapata 3 csoportban játszik: A) csoport: India, Japán, Magyarország és USA. B) csoport: Németország, Dánia, Spanyolország és Afganisztán. C) csoport: Hollandia, Belgium, Franciaország és Svájc. Az A) és B) csoportból a győztes, a C) csoportból az első két helyezett megy tovább. A mérkőzések sorsolása: Augusztus 4: Hollandia—Belgium, Franciaország—Svájc. — Augusztus 5: India—Magyarország, Japán—USA. — Augusztus 6: Németország—Afganisztán, Spanyolország—Dánia, Hollandia—Svájc. — Augusztus 7: India—USA, Japán—Magyarország, Franciaország—Belgium. — Augusztus 8: Németország—Dánia, Spanyolország—Afganisztán. — Augusztus 10: Németország—Spanyolország, Afganisztán—Dánia, Belgium—Svájc. — Augusztus 12: elődöntő: az A) csoport győztese a C) csoport második helyezettjével s a B) csoport győztese a C) csoport győztesével mérkőzik. — Augusztus 13: vigaszmérkőzések.

Kijelölték az olimpiai labdarugó-torna mérkőzéseinek időpontjait

Berlinből jelentik: Az olimpiai labdarugó-torna mérkőzéseinek programját a következőképpen állították össze:

Augusztus 3-án: 1. Olaszország—USA, 2. Norvégia—Törökország.

Augusztus 4-én: 3. Németország—Luxemburg, 4. Svédország—Japán.

Augusztus 5-én: 5. Lengyelország—Magyarország, 6. Egyiptom—Ausztria.

Augusztus 6-án: 7. Anglia—Kína, 8. Peru—Finnország.

Augusztus 7-én: 9. A 2-es sorszámmal jelölt mérkőzés győztese a 3-as sorszámú mérkőzés győztesével, 10. Az 1-es sorszámú mérkőzés győztese pedig a 4-es sorszámú meccs győztesével játszik.

Augusztus 8-án: 11. A 6-os győztes a 8-as győztesével, 12. Az 5-ös győztes a 7-es győztesével.

Augusztus 10-én: 13. A 9-es győztes a 10-es győztesével játszik elődöntőt.

Augusztus 11-én: 14. A 11-es győztes a 12-es győztesével játszik elődöntőt.

Augusztus 13-án: 15. A 13-as vesztes a 14-es vesztesével játszik a harmadik helyért.

Augusztus 15-én: 16. A 13-as győztes a 14-es győztesével játsza le a torna döntőjét.

280 magyar résztvevő indul az olimpiászra

Budapestről jelentik: Az önköltségekkel együtt 230 magyar versenyző és 50 kísérő megy a berlini olimpiai játékokra. A magyar olimpiások első csoportja: a céllövők, a lovaspólok és a modern pentatlonisták vasárnap reggel indulnak Berlinbe. Az Egyesült-Államok és Németország csapata után Magyarország küldi a legnagyobb csapatot Berlinbe.

Umberto olasz trónörökös is megjelenik a megnyitó ünnepségeken

Párisból jelentik: A Matin jelenti, hogy Mussolini Vittorie és Bruno, Mussolini olasz miniszterelnök fia ma négy repülőgéppel Berlinbe érkeznek és résztvesznek a német fővárosban rendezendő nagy repülőnapon. Ugyanezen lap jelentése szerint Umberto olasz trónörökös és Alfieri Dino olasz propaganda-miniszter az olimpiai játékok megnyitására megjelenik.

A jugoszláv olimpiai vívók Budapesten

Budapestről jelentik: A lengyel és török olimpiai vívócsapatok után, a jugoszláv olimpiai vívók is Budapestre jöttek a mérkőzésekre való előkészületek céljából. Vezetőjük Pavel Pinteric, a jugoszláv vívószerződések titkára. A jugoszlávok a legjobb magyar vívókkal asszónak.

Az „Aradi Közlöny” rendkívül olcsó

társas utazása a szegedi szabadtéri játékokra!

Két napi szegedi és 6 napi budapesti tartózkodás

790 Lei résztvételi díjért,

melyben bennefoglaltatik:

1. Utiköltség ARAD—SZEGED—BUDAPEST—SZEGED—ARAD.

2. Vízum.

3. Színházi jegyek az „Ember tragédiája” és a „Bizánc” szabadtéri előadásaira.

Indulás Aradról augusztus 2-án reggel 10 óra 15 perckor. Augusztus 2-án este 9 órakor Szegeden az „Ember tragédiája” szabadtéri előadásának megtekintése.

Érkezés Budapestre augusztus 3-án hajnalban. 6 napi budapesti tartózkodás.

Visszafelé indulás Budapestről augusztus 9-én Szegedre. Este a Bizánc előadásának megtekintése. Indulás haza augusztus 10-én hajnal.

Használja ki ezt a soha vissza nem térő alkalmat!

Jelentkezzen július 25-ig az ARADI KÖZLÖNY utazási osztályánál.

Egyéni utlevél szükséges!

A SZEGEDI SZABADTÉRI JÁTÉKOK SORRENDJE:

Augusztus 1, 2, 4. Az ember tragédiája.

Augusztus 8, 9, 11. Bizánc.

Augusztus 14, 15, 16. János vitéz.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Ideiglenes megállapodás alapján megindul a Magyarországra irányuló tűzifa-kivitel

Harmincezer vagon kivitelre szó! a SEL és a Forgalmi Rt. között létrejött megállapodás

A fapiacon az utóbbi időben ismét érdeklődés tapasztalható. Különösen Anglia és Németország részéről nyilvánul meg érdeklődés az itteni fa iránt.

Valószínűnek látszik, hogy a szankciók megszüntetése következtében az olasz piac ismét megnyílik a romániai fatermékek előtt és Abessziniába is nagyobb arányú fűrészárú-kivitel indul meg. Addig is azonban, amíg erre sor kerül, az itteni fa legjobb piaca Anglia marad, amely szinte ideálisnak mondható feltételeket biztosít. Az angol cégek a legnagyobb pontossággal teljesítik fizetési kötelezettségeiket, az árak szilárdak, úgy hogy az itteni faproduktumok érthetően arra törekednek, hogy minél nagyobb mennyiségeket helyezzenek el az angol piacon.

Az utóbbi időben a német piac is kezdett kedvezni a romániai fának. A román-német clearing azonban kedvezőtlenül működik és ez némi nehézségeket okoz.

Egyik legutóbbi számunkban megemlékeztünk arról, hogy Magyarországra irányuló tűzifakivitelünk nem kezdődhetett meg, mert a

magyarországi importőrök és az itteni exportőrök között nézeteltérés merült fel. Ugyancsak jelentettük azt is, hogy ennek a nézeteltérésnek elsimítása végett augusztus elején Sinaia-ban román-magyar vegyesbizottság állt össze. Addig is azonban, amíg az ügy véglegesen elintéződik, most ideiglenes megállapodás jött létre az itteni faexportőrök szindikátusa, a SEL és a budapesti Faforgalmi R. T. között 30 ezer vagon tűzifa kivitelére vonatkozóan.

Ennek az ideiglenes megállapodásnak értelmében a 30 ezer vagon tűzifa leszállításában csak azok a cégek vesznek részt, amelyek vállalják azokat az esetleges veszteségeket, amelyek abból származhatnak, hogy a kompenzációs más árfolyamot számolnak a fáért kapott és a más áruk kiviteléért kapott pengőért. Eddig a tűzifánál ugyanis a pengő 26, míg a többiekénél 24.50-es árfolyamon számolták el. Az árfolyammal kapcsolatos bonyodalmak megoldása a Sinaia-i tanácskozáson történt meg, addig is azonban az ideiglenes megállapodás alapján megindul Magyarország felé a tűzifakivitel.

Popescu arad-i munkaügyi vezérfelügyelő közvetítésével:

Létrejött a megállapodás a Jiul-völgyi bányatársulatok és a bányászok között

Egyéves kollektív szerződést kötöttek, melynek feltételül 16 millió leles többletkiadást jelentenek a társulatoknak

Popescu Petre munkaügyi vezérfelügyelő, aki az elmúlt napokban a Jiul-völgyében folytatott tárgyalásokat a bányatársulatok és a bányászok között, a kollektív szerződés megkötésére vonatkozóan. Arad-ra érkezett. A tanácskozások eredményéről munkatársunk beszélgetést folytatott a munkaügyi vezérfelügyelővel, aki a következőket mondotta:

— Két napos megbeszélés után sikerült eredményt elérnünk és egy évi időtartamra megkötöttük a kollektív szerződést. Érdekes megemlíteni, hogy tizenhat esztendeje, vagyis 1920. óta most fordult elő első ízben, hogy a Jiul völgyében közvetlen tárgyalások alapján

jött létre kollektív szerződés. Eddig minden esetben a tanácskozások megszakadtak és az ügy a Semmitőszék elé került, amely mint döntőbíró kimondta a végső szót.

— Az új kollektív szerződés július elsején hatályba lépett érvénybe és 1937. július elsején jár le. A szerződés értelmében a bányászok átlagban tíz százalékos béremelést értek el, egyben pedig a bányatársulatok kötelezték magukat arra, hogy a bányászokat havonta minimálisan 18 napon át foglalkoztatják. Ez úgy vált lehetővé, hogy a munkaügyi miniszter ur, valamint a miniszterelnök ur közbenjárásának eredményeképpen

a CFR kötelezettséget vállalt arra, hogy havonta legkevesebb 65 ezer tonna szénét vásárol a Jiul völgyéből.

Még ilyen körülmények között is közel kétezer munkás fölöslegessé vált volna, de a tanácskozások során sikerült megállapodni abban, hogy a bányatársulatok a kollektív szerződés tartama alatt elbocsátásokat nem eszközölnek.

— Az új kollektív szerződés feltételei

a bányatársulatoknak évi 16 millió lei többletkiadást jelentenek.

Tekintettel arra, hogy a kollektív szerződés a bányászoknak tíz százalékos béremelést, ezenkívül pedig minimálisan havi 18 napot biztosít, a nyugalom ismét helyreállt a Jiul völgyében és azt most remélhetőleg egy esztendői időtartamra biztosítja az új kollektív szerződés — fejezte be nyilatkozatát Popescu vezérfelügyelő.

— Hárommilliárd háromszázmillió leiben állapították meg a harmadik évnegyed behozatalának fedezésére szükséges összeget. A Banca Nationala közölte a külkereskedelmi szabályozó igazgatósággal, hogy a harmadik évnegyed árubehozatal fedezésére szükséges devizák mennyiségét 3 milliárd 300 millió leiben állapították meg. Ennek az összegnek országok szerinti felosztása a következő: Németország 600 millió, Olaszország 300 millió, Anglia 160 millió, Franciaország 160 millió, Svájc 86 millió, Csehszlovákia 400 millió lei.

Hétfőn megkezdik a harmadik évnegyedre szóló behozatali engedélyek kiadását

Kétmilliárd lelei több deviza áll a behozatal rendelkezésére, mint az előző évnegyedben

A megélenkült kivitel természetesen kedvező hatással van behozatalunkra is, amennyiben a nagyobb export következtében lényegesen több devizával rendelkezünk, mint eddig. A kontingentálási hivatal kimutatása szerint kétmilliárd lei-jel több deviza fölött rendelkezünk jelenleg, mint az előző évnegyedben, vagyis 3 milliárd 332 millió lei-nek megfelelő devizát lehet behozatalra fordítani. Fontos körülmény az is, hogy ezt az összeget nem terhelik hátralékok, illetve adósságok az előző évnegyedből.

Ilyen körülmények között az importőrök természetesen nagyobb behozatali kvótákat kapnak majd.

A kontingentálási bizottság legutóbbi ülésén különös figyelmet szentelt ama importőröknek, akiket eddig különböző okok miatt elhanyagoltak és akik eddig nem fedezhették megfelelő módon behozatali szükségleteiket. Vannak olyanok például, akik egyáltalán nem kaptak behozatali kvótát az előző évnegyedekre. Ezeknek, tekintettel arra, hogy most megfelelő devizafedezettel rendelkezünk, nagyobb kvótákat fognak adni.

Bucuresti-i jelentés szerint hétfőn már meg is kezdik a harmadik évnegyedre szóló behozatali engedélyek kiadását. Az eddigi rendszerrel szemben előnyös és kedvező eltérést jelent, az, hogy már az évnegyed elején megkezdik a behozatali engedélyek kiadását és nem kell azokra várni — miként eddig — az évnegyed végéig.

természetesen azt hangoztatják, hogy számukra a kenyér Arad-on való árusítását szerzett jog biztosítja.

A miniszterium elé kerül a kérdés:

Árusíthatnak-e Arad-on kenyeret a pecica-iak?

Az arad-i munkafelügyelőségen az elmúlt délután értekezletet tartottak, amelyen az új buzaértékesítési rendelkezésekkel kapcsolatos intézkedéseket vitatták meg. A földművelésügyi minisztérium ugyanis a közeljövőben kívánja kiadni a buzaértékesítési rendelkezés végrehajtási utasítását és ezért a különböző hatóságoktól véleményezést kért. A munkafelügyelőségen tartott értekezleten a munkafelügyelőségen kívül a megyei buzaértékesítő hivatal, a Munkakamara, valamint Arad-városa képviseltette magát. A tanácskozások során szóba került az arad-i pékszindikátus azon kérése, amelyben azt kérte, hogy a pecica-ipekeket tiítsák ki az arad-i piacról.

A kérdés körül — a kérelem mellett és ellen — élénk vita fejlődött ki, amelynek során Popa Gligore városi közigazgatási tanácsos annak a nézetének adott kifejezést, hogy a pecica-ipekek Arad-on való árusítása továbbra is engedélyezendő.

A megbeszélésen elhangzott felszólalásokról jegyzőkönyvet vettek fel és ezt felküldték a minisztériumba. Itt döntenek végeredményben arról, hogy más községből való pékek árusíthatnak-e a városban és hogy megengedhető-e továbbra is a pecica-iaknak, hogy Arad-on árusítsanak kenyeret. A pecica-iak

= A rendőrség is ellenőrzi az autó-adó befizetését. A rendőrkveszturán is ellenőrzik az autó-adó befizetését. A pénzügyminisztérium rendelkezést küldött az arad-i behajtási pénzügyigazgatósághoz, amelyet felszólított, hogy az autó-adó ellenőrzése érdekében lépjen érintkezésbe a rendőrkveszturával. A rendelkezés értelmében ugyanis a rendőrkveszturák forgalmi osztályai a gépjárművek évi felülvizsgálása alkalmával az adónyugtát is kérni fogják. Azoktól, akik nem tudják igazolni, hogy autó-adójukat 1936. október 1-ig kifizették, megvonják a hajtási engedélyt és ezt mindaddig nem adják vissza, amíg adójukat ki nem fizetik. Ezekről az autótulajdonosoktól az adót — augusztus 15-ig — külön pénzbüntetés nélkül fogadják el a pénzügyigazgatóságon, feltéve, ha eddig még nem volt adókihágásért megbüntetés. Abban az esetben, ha már elszenvedtek büntetést, akkor a törvényben előírt büntetés tíz százalékát kell kifizetniük. Augusztus 15-e után a büntetés teljes összege fizetendő.

= A buzaértékesítő hivatal legutóbbi ülésén Negura földművelésügyi államtitkár közölte, hogy a Banca Nationala-val megegyezés jött létre, amelynek értelmében az előzetesen az exportőrök által letétbe helyezett devizák ellenértékét a Banca Nationala leiben azonnal kifizeti, anélkül, hogy akár 30 vagy 20 százalékot visszatartana a kivitel tényleges lebonyolításáig. Ezzel szemben valamelyiknek az autorizált pénzügyintézetek közül az említett 30, illetve 20 százalékért biztosítékot kell vállalnia és garantálnia kell, hogy a buza kivitel valóban megtörténik. A Jegybank ígéretet tett arra is, hogy leszállítja azt az egyszázalékos jutalékot, amelyet a devizák ellenértékének kifizetésekor az exportőröktől szed.

= Eladott arad-i ingatlanok. Czako Józsefné és társai eladtak a Str. Astra 24. szám alatt egy 282 □-öles telket 120.000 leiért Winkler Lajos és nejeinek. — Ignuta Stefan és neje eladták a Str. Rea Silvia 4. számú 101 □-öles telket 20.000 leiért Murza József és nejeinek. — Trutzá Vasilie és társai eladták a Str. Rahovei 103. szám alatt egy 266 □-öles telket 20.000 leiért Kresztics Ilona és társainak. — A Societatea Bancară Română SA Arad eladta a Str. Andrei Muresanu 110 □-öles telket 150.000 leiért Rafitoiu Silvester és nejeinek. — Bárány Ferenc és neje eladták a Str. Turdei 27. számú házat 15.000 leiért Nagy Andrásnak. — Krecza Péter eladta a Mika-düllőbéli 2 hold szántót 12.000 leiért Bradu Petru és nejeinek. — Farkas I. Jenő eladta a Brünek-düllőbéli 101 □-öles telket 16.000 leiért Holtz Ferencnek.

Első az egészség!
Azonban Ön kifejezetten a legfinomabbat és legégszűségesebbet követelje:
Primeros Brilliant Extra Prissima-t

UJ KONYVEK

Thomas Mann: „Mesterek szenvedése és nagysága”. Goethe, Wagner, Cervantes a hősei ennek a könyvnek, Thomas Mann új esszé-kötetének. A mai világirodalom egyik legnagyobb élő mestere ír itten a halott mesterekről, azokról a nagyokról, akiknek nagysága nemcsak a maguk művészetének keretén belül alkotott maradandót, hanem akik az életnek is tanítómesterei lettek. Thomas Mann ragyogó tanulmányai virtuóz tudással és irmitudással bontják szét azokat a szálakat, amelyekből a régi mesterek nagysága szövődött. E tanulmányokon át a legnagyobb szellemek titkos műhelyébe látunk s egyúttal annak a nagy szellemnek műhelyébe is, aki ezeket a pompás esszéket írta. A nagytékű kötet az Atheneum kiadásában jelent meg és kapható minden könyvkereskedésben vagy Lepage-nál: Cluj. Kérje az Atheneum-uidonságok teljes jegyzékét.

Szomorj Dezső: „Emberi kis képeskönyv”. A magyar író rendszeresen a novellában találja meg legnagyobb lehetőségét annak, hogy mondanivalóját a rövidség ellenére is maradéktalanul és a művészi meggyőződés hangsúlyával fejezze ki. Szomorj Dezső: „Emberi kis képeskönyv” címen most megjelent novelláskötetének minden egyes darabja kis remekmű. Finom művészettel megírt, érdekes hangulatképek, elragadó pillanattfelvételek, melyeknek az önéletrajzi vonatkozások fölbukkanó csillámai adnak különös, egyéni színt. Szomorj Dezső: „Emberi kis képeskönyv” című novelláskötetét most adta ki az Atheneum. Ára egészvászonkötésben 145 lei minden könyvkereskedésben vagy Lepage-nál: Cluj. Kérje az Atheneum-uidonságok teljes jegyzékét.

„Erősebb a szerelemnél.” Rák István ilyen című regényében hármias probléma fonódik egybe. A mese háttérében a háború zajlik, de a regényben semmi háborus borzalom, csak az ország sorsa tükröződik az egyes emberek életében. Az első probléma a birtokszerezés vágya, amely démonikus erővel hajtja az embert, hogy amit ősei birtak, azt visszavegye. Kapcsolatos vele a szerelem örök problémája. A fiatalok szíve gyakran kerül összeütközésbe az öregek birtokpolitikájával. A harmadik probléma a világháború tükröződése, mert a kigyózó lövészárkok módosítják a frontmögötti életet is. Rák István regénye valóságos világgép, amelyben a problémák, események, emberi sorsok gazdag gyűjteménye költ le a figyelmet. A tragikum mellett helyet kapnak benne a szelidebb érzések is. A szívek kulcsát adja kezünkbe a szerző. A 258 lapos könyv csinos borítékban 99 lei Lepage-nál: Cluj. Kérje a Szent István Könyvek teljes jegyzékét.

Stadler Frieda: „Valaki vár engem” című könyve hallatlan sikert ért el. Első, több ezer példányos kiadása 1934. május végén jelent meg és november elején már a második kiadás került forgalomba. Ez csak azzal magyarázható, hogy Stadler Frieda a Ma nyelvén, a Ma érzéseivel szól a Ma leányaihoz és meleg hangjával, valóságos sugárzásával meglepő könnyedséggel igazítja el a nő hármias hivatása és életcélja tekintetében: az Élettárs, az Embertestvérek, az Uristen felé. A könyv bolti ára 73 lei Lepage-nál: Cluj. Kérje a Szent István Könyvek teljes jegyzékét Lepage-nál.

Pálosy Éva: „A földnek teremni kell”. Ebben a regényben az anyaföld magához neveit, átalakítja az embert, állandóan ott hangzik mögötte a buzatermő magyar talaj vigasztaló himnusza. Egy fiatal leány egyetemi végzettséggel kozmetikai intézetben kénytelen dolgozni. Gyűlöli ezt a foglalkozást, mert tele van hazugsággal. Földet vásárol, falusi gazda lesz: szántvet saját földjén, önmagának dolgozik. Eddig félelme volt, mert minden nő félelme, aki szeret valakit, ő pedig csalódott szerelmében — rajta tehát már csak a munka segíthetett. A munka és a falu átforgatja a város gyermekét. Rátalál Istenre, aki ott van a gomolygó jégfelhőben, ott a napsütésben: aki puha, meleg tenyerébe veszi a félszéből kihullt madárkát, vigyáz a buzaszáron sétáló kis katicabogárra. Leikinyugalma visszatér, de rájön arra is, hogy a nő is az élet szolgálatában áll, termőföld, amely teremni akar, mert ez a rendeltetése. A regény tele van aktuáltsággal, mert soha nem volt olyan mély értelme az anyaföld hívó szavának, mint most. A 160 oldalas könyv ára csinos borítékban 59 lei Lepage-nál: Cluj. Kérje a Szent István Könyvek teljes jegyzékét.

A nyár hírnöke:
a szép szabadságidő.

„HAPAG” északi utazások 1936.

a szórakoztató utakat lebonyolító „Milwaukee”, „Rellanoé” és „St.-Louis” gőzöskökkel.

Norvégia és a Spitzbergák csodáihoz.

Izland—Spitzbergák ut. jul. 15. — aug. 7.

Nordkap—Spitzbergák ut. jul. 17. — aug. 4.

Izland—Spitzbergák ut. aug. 2. — 23.

Keleti tenger—Norvégiai ut. aug. 9. — 25.

A HAPAG-utak a legteljesebb mértékben kielégítenek.

Kérjen felvilágosítást és prospektust:

HAMBURG-AMERIKA LINIE S.A.R.

képviselője:

KÜNSTLER

Vizum és Utazási Iroda Arad,
Bul. Reg. Maria 24. Telefon 86. 461

Fizessen elő

az „Aradi Közlöny”-re!

Egy óra	=	70.—
Negyedévre	=	210.—
Félévre	=	420.—
Egy évre	=	840.—
Külföldre havonta	50.—	Lei-jel több.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda Bul. Regale Ferdinand 4. Telefon: 151.

Piökiadóhivatal Bul. Regina Maria 12.

SPORT KÖZLÖNY

Az AMEFA kapta a legkevesebb gólt a nemzeti bajnokságban

Barbu II. (CFR) a gólkirály — Séta a gólarány körül

A nemzeti bajnokság 1935-36. évi fordulója az eddigiek közül kétségkívül a legérdekesebb és legváltozatosabb bajnoki küzdelem volt és csak az utolsó fordulón dőlt el az első, a helyezések és az utolsó hely kérdése. A bajnoki sorrend mindenki előtt ismeretes, alább azonban a gólarány, illetve az adott, valamint kapott gólok figyelembevételével állítottuk fel a tabellát. Gólarány szerint így alakulna a sorrend:

1. Ripensia	59:37 = 62.71%
2. Juventus	48:32 = 66.66%
3. AMEFA	40:27 = 67.50%
4. CAO	37:32 = 86.48%
5. Venus	57:50 = 87.72%
6. CFR	55:50 = 90.90%
7. Unirea-Tricolor	54:58 = 107.40%
8. Crișana	44:48 = 109.09%
9. Gloria	45:50 = 111.11%
10. Chinezul	45:58 = 128.88%
11. Victoria	39:57 = 146.15%
12. Universitatea	29:53 = 182.75%

A gólarány szerinti és a tényleges táblázat között tehát nem sok a különbség, csupán a helyezéseknél vannak bizonyos változások. Annál figyelemreméltóbb az eltérés az adott és kapott gólok szerinti sorrendnél és főként az előbbinél észlelhető a fővárosi gólképes csapatok előretörése. Az adott gólok szerinti lista az alábbi:

1. Ripensia	59 gól
-------------	--------

2. Venus	57 "
3. CFR	55 "
4. Unirea-Tricolor	54 "
5. Juventus	48 "
6. Gloria	45 "
7. Chinezul	45 "
8. Crișana	44 "
9. AMEFA	40 "
10. Victoria	39 "
11. CAO (!)	37 "
12. Universitatea	29 "

A kapott gólok szerinti sorrendben az AMEFA vezet, amelynek védelme az idényben a legkevesebb gólt kapta és ebben a sorrendben a Ripensia csak a negyedik helyet foglalja el. Kapott gólok szerint ilyen a sorrend:

1. AMEFA	27 gól
2. Juventus	32 "
3. CAO	32 "
4. Ripensia	37 "
5. Crișana	48 "
6. Venus	50 "
7. CFR	50 "
8. Gloria	50 "
9. Universitatea	53 "
10. Victoria	57 "
11. Unirea-Tricolor	58 "
12. Chinezul	58 "

A legtöbb gólt a CFR Barbu-ja lőtte (21), utána Sepi (20), Pernecki (17) és Sonny Niculescu (16) következnek.

Louis-Sharkey-meccs augusztus 18-án

New Yorkból jelentik Mike Jacobs igen érdekes meccset akar rendezni augusztus 18-án a newyorki Yankee-stadionban. Tárgyalásokat folytatott Joe Louis-szal és az ismét felszínre keveredett Jack Sharkeyval, nehézsúlyú ökölvívó meccsük ügyében. A hírek szerint a meccs biztosan meglesz.

Fodor Henrik dr.,

a Magyar Nemzeti Liga elnöke, nyilatkozott az OETR legújabb rendeletéről, amellyel egyelőre eltiltotta a román egyesületeknek magyar futbalcsapatok fogadását. „Nem értjük az OETR határozatát, — mondotta Fodor dr. — már csak azért sem, mert az egyezményben nincs előírva, hogy mikor, vagy meddig kell revánsot adni. Az egyezményt különben is olyan időpontban kötötték, hogy azóta a magyar csapatoknak nem is állt módjukban román egyleteket fogadni. Reméljük, hogy az OETR belátja igazunkat s nem fogja egyelőre olyan cselekedetre kényszeríteni, amelyre egyelőre képtelenek. Türelmet kérünk és nem tilalmat, mert az újra elmérgesíti a már kialakult jóviszonyt és sem a román, sem a magyar egyleteknek nem érdeke”.

A Sport és Kritika

hétfői száma teljes részletességgel ismerteti a vasárnapi futballeredményeket, ugymint az Electrica — UDR megismételt B) divíziós selejtezőt, valamint a cluj-i Universitatea — ILSA mérkőzést, ugyszintén bő tudósítást ad a Középeurópai Kupa vasárnapi meccseiről is. Számos érdekes cikk teszi változatossá a Sport és Kritika hétfői számát, a mely minden újságárus-bódében kapható.

O Heljasz, a lengyelek kitűnő súlydobja, Poznanban 15.99 méteres kitűnő eredményt ért el. Ha tartja formáját, biztos helyezett lesz Berlinben.

O A budapesti III. kerület labdarúgó csapata lengyel turáján, Zamosceben 11:1 (5:1) arányban győzött a helyi csapat ellen.

Az Astra atletikai versenyének nevezései

Vasárnap délelőtt és délután a CAA-pályán lebonyolításra kerülő ifjúsági bajnoki atletikai versenyen sok versenyző áll starthoz. Alább adjuk a verseny fontosabb nevezéseit:

100 méter: Miklós (Politechnica), Jurescu (Recas), Klein (Recas), Hranitzky (Astra), Siantiu (Astra), Misici (Astra), Drecin II. (Astra).

200 méter: Beran (CAT), Jurescu, Drecin II., Misici.

400 méter: Beran, Martinescu (Astra).

1000 méter: Neumann (Politechnica), Speck (Recas), Cociuban (Astra), Drecin I. (Astra).

3000 méter: Neumann, Bodea (Astra), Várodeu (Astra).

Magasugrás: Milos, Klein, Hranitzky Siantiu.

Távolugrás: Neumann, Miklós, Jurescu, Ardelean (Astra).

Hármasugrás: Miklós, Klein, Siantiu, Drecin II., Martinescu, Ardelean.

Rudugrás: Klein.

Súlydobás: Jurescu, Mudin (CAA), Hranitzky, Drecin II., Martinescu, Popon, Gancea (Astra).

Diszkoszvetés: Mudin, Drecin II., Gancea, Popon, Drecin I.

Gerelyvetés: Neumann, Jurescu, Mudin, Siantiu, Misici.

O Négy játékost veszített a budapesti Ferencváros. Budapestről jelentik: Pálffy György dr.-nak, Lázárnak, Keménynek és Polgárnak augusztus 15-én jár le a Ferencvárossal kötött szerződése. Mind a négy játékos a Magyar Labdarúgó Szövetséghez és a Ferencvárossal küldött levelükben bejelentették, hogy szerződésüket felbontják. Hír szerint a játékosok az új szerződésekkel kapcsolatos feltételeit a vezetőség eddig nem fogadta el és ezért törént a felmondás. Sportkörökben azonban remélik, hogy az ellentéteket sikerül mégis elsimítani és a játékosok visszamaradnak egyesületükben.

Felboncolták Benjung Géza holttestét

A boncolás teljesen tisztázta dr. Radu Ioan orvost

Benjung Géza, a tragikus körülmények között elhunyt fiatal arad-i sportember bekövetkezett halálának körülményei mára teljes mértékben tisztázódtak. Ma délután az alsótemető halottasházában megejtették ugyanis a boncolást, amelyet Ionescu Alexandru dr. törvényszéki orvosszakértő végzett el. Ionescu dr. a legnagyobb alaposággal hajtotta végre a boncolást, amely délután 5 órától este 9 óráig tartott. A boncoláson dr. Radu Ioan főorvos képviselőjében dr. Moldovan Ioan kórházi igazgató-főorvos és dr. Pescariu Ioan belgyógyászati főorvos, míg a Benjung-család részéről Lust Ferenc dr. hatósági orvos vettek részt. Megállapították, hogy a mandulaműtét teljesen sikerült, amennyiben mindkét mandula teljesen ki volt irtva. Ezzel szemben a tragikus sorsu fiatalember tüdejének működését mindkét oldalon egy régi mellhártyagyulladás erősen befolyásolta, szíve jelentősen megnagyobbodott és ezenkívül szivizomgyulladást is konstataáltak. Mindezek nagy kihatással voltak a vérkeringésre és okozták a fiatal Benjung Géza váratlan elhunytát. A boncolás konklúziójában mindkét fél ellenőrző orvosszakértői meggyeztek és ez teljes mértékben tisztázta dr. Radu Ioan szerepét a tragikus esetben. A megdöbbentő hírtelenséggel elhunyt Benjung Gézát vasárnap délután 6 órakor temetik az alsótemető halottasházából. A temetésen az SGA-sportegyesület testületileg vesz részt.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy a felejthetetlen jó édesanya, áldozatos feleség és szerető testvér,

Szántai Lajosné

szül. FISCHER HERMIN,

folyó hó 24-én éjjel, 54 éves korában, 33 évi boldog házasság után meghalt. A megboldogult földi maradványait folyó hó 26-án, vasárnap délután 6 órakor kísérik utolsó útjára a neolog zsidó temető halottas házából.

Szántai Lajos férje, Birsi és Zoltán gyermekei, dr. Fischer Izidor, Bálint Imréné (Ujpest), Kozma Mórné (Szolnok) testvérei.

Arad, 1936. július 26.

3373

Köszönetnyilvánítás

Mindazok a jóbarátok, kartársak és ismerősök, akik felejthetetlen, jó férjem elhunyt alkalmából vigasztalásukkal felkerestek, öt utolsó útjára elkisérték, siriára virágot helyeztek, így első sorban főtisztelendő Kulcsár Kálmán ur s a Rózsafüzér- és Szentszív-Társulat tagjai is fogadják hálás köszönetemet.

3386

özv. Bringmann Jenőné

A halál vegykonyhái

Ahol az új háború roppant arzenáljainak dolgoznak

Hogyan mentették át a mai fegyverkezési láz idejére vagyonukat Európa nagy hadiszert- és hadianyaggyárai?

Veszedelemes a háború, de hasznos. Természetesen nem az egyeseknek, hanem azoknak a szerencséseknek, akik aranyban tudják leszedni a fölét a halál véres aratásának. Legendák keringtek azokról az óriási vagyonokról, amelyeket a háború halmozott fel fegyvergyárak, vegyüzemek, különféle hadiszállítók és ravasz spekulánsok kezében. Tartunk csak egy kis körszemlét fölöttük.

Nevezhetnők őket a halál vegykonyháinak is. Mert azokról a vegyigyárakról van szó, ahol a hadviselés legveszedelmesebb és leggyilkosabb anyagát:

a robbanószereket, a különböző mérges- és bénító gázokat gyártják.

Már a lezajlott világháborúban is óriási szerepük volt. Sem Európában, sem Amerikában nem keresett az ugynevezett nehézipar megközelítőleg sem annyit, mint amennyit a vegyigyárak kerestek. A háború rengeteg hadianyagot pazarolt el. Amerikában a régi Du Pont-lőporgyár munkásainak száma 5000-ról 100.000-re emelkedett. 1914-ben 2 és félmillió font volt a gyártott mennyiség, 1918-ban 400 millió font volt s a nyereség 6 millió dollárról 266 millió dollárra emelkedett. A háború után ez a szuperprodukción rohamosan esni kezdett. A Du Pont-cég azonban szerencsésen tudta befektetni felhalmozott tőkéit. Megszerezte a General Motor Corporation részvényeinek egy részét és John J. Rascobot, a minden hájjal megkent pénzügyi kapacitást dirigálta be az automobil vállalkozásba. Az 1920-ban kitört gazdasági válság alatt a vállalat főrészevényese, William C. Durand, Amerika egyik legnagyobb spekulánusa zavarba került s Rascob a helyzetet felhasználva, teljesen kiforgatta őt a vállalatából és megszerezte Pierre Du Pont számára a General Motors elnökségét.

Ez a manőver 50 millió dollárjába került Du Pontéknak s a játék abban a pillanatban, amikor az amerikai autópár kétségbeesett helyzetbe került, igen kockázatos volt. De sikerült.

Az I. G. Farbenindustrie levegőből nőtt óriássá

Az európai vegyi gyárak közül kétségkívül a leghatalmasabb az I. G. Farbenindustrie, a Német Birodalomnak ez a mérhetetlen teherbírási iparvállalata, amely egyre új, meg új káprázatos találmányokkal lép meg a világot. Ez is a világháború alatt nőtt óriássá. Mai formájában ugyan csak 1925. óta áll fenn, akkor keletkezett hat igen jelentős vegyi vállalat fúziójából. De üzleti virágzásának és hatalmának alapja az a roppant vállalkozás, amely a háború alatt a levegő nitrogéntartalmának kivonására rendezkedett be.

A Farbenindustrie alapítója és elnöke a Köln mellett létesül Bayer és Leverkusen üzemek vezérigazgatója, Carl Duisberg volt, aki maga is mérhetetlen háborús nyereségekre tett szert. Duisberg millióinak eredetét illetően különben érdekes az az 1934. decemberében kiadott lista, amely az egymillió dollárnál nagyobb amerikai évi nyereségeket tünteti föl. Ezek között

az 1918-as háborús évben egyetlen idegen szerepel „Carl Duisberg, Leverkusen, Germany“.

Mai napig sincs tisztázva, milyen címen jutott egy idegen és ellenséges vállalkozó amerikai hadinyereséghez. Ez egyike a világháború legérdekesebb tüneteinek. Az I. G. Farbenindustrie tehát tőkeerős, megrendíthetetlen vállalkozás, talán a világ legnagyobb és leleményben leggazdagabb vegyi gyára, amely szuszónya nem érezte meg a háborút követő

válság megrázkódtatását és ma töretlen erővel áll készen jövő feladataira.

A többi nemzet nagy vegyi gyárainak is sikerült átmenteniök háborús nyereségüket.

A fegyver- és hadiszergyáraknak most megint felvirradt. Kéményeik újra vígan füstölnek. Csattognak a gépek és munkások ezrei veritékeznek a megfeszített munka lázában. De a háború után közvetlen félcimetes válság fenyegette őket.

A legnagyobb veszedelemben természetesen az esseni Krupp-gyár forgott. Ez volt a világnak leghatalmasabb fegyvergyári vállalkozása s ennek a kiterjedésnek természetes nehézségeit fokozta, hogy legyőzött ország intézménye volt, amelyet a győztes ellenség lefegyverzett.

A Krupp-gyár azonban leleményesen tért át békecikkek gyártására és aránylag nagyobb megrázkódtatás nélkül lábát ki a nehézségekből,

amelyek katasztrófálisnak látszottak. Bár meglehetősen belső átalakuláson ment át, nem volt kénytelen beolvadni a Ruhr-vidék új nagy acéltrösztjébe (Vereinigte Stahlwerke), hanem megmaradt továbbra is Európa egyik legnagyobb családi iparvállalatának.

Az angol hadiszergyárak harca a tengeri lefegyverzéssel

Sokkal küzdelmesebb volt az angol Armstrong útja. Az Armstrong-gyár háború után először nagy külföldi szállításokra rendezkedett be. Hatalmas tervet dolgozott ki, amely még külföldi közmunkák vállalását is magába foglalta. Az inflációs idők, később az autarchikus berendezkedés azonban súlyos akadályokat gördített ennek a külföldi programnak megvalósítása elé. Az Armstrong-vállalat ekkor Newfoundland szigetén kezdett hatalmas vállalkozásba. A sziget vizierőit elektrifikálva, az erdőségeket hatalmas arányú papirgyártásra használták fel.

Az Armstrongnál sokkal nagyobb arányú Vickers-művek a háború után főképp vagon-, elektromos alkatrészek és berendezések gyártására rendezkedtek be. Ebből a célból vásárolták meg a British Westinghouse Co-t és a Metropolitan Carriage Vagon and Finance Co-t, ami az utóbbi idők legnagyobb angolai tranzakciója volt.

Ez a terjeszkedés azonban nem járt szerencsével. Különösen az Armstrong-cég újfundlandi vállalkozása volt igen kárhóztos. De nagy megrázkódtatás fenyegette magukat a régi hadiüzemeket is.

A válságot a tengerészeti megrendelések felfüggesztése idézte elő.

A washingtoni tengerészeti leszerelési konferencia éppen akkor zavarta meg ezeknek a gyáraknak az üzletét, amikor Anglia már ép-

Hol szálljunk meg?

Arad-on:

FEHER KERESZT nagyszálló

Elegáns, komfortos szobák, hideg-meleg folyóvízzel. Szobaárak napi 90 és 120 leitől kiszolgálással együtt. —: Napi pensio Lei 175.

Cluj-on

Nívós, elegáns szálloda és kávéház

a NEW-YORK

Telefon 3-16.

Oradea-n

PALACE HOTEL

KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM.

A Félix fürdőbe utazók tájékoztató irodája. Telefonok: 906. és 907.

ASTORIA Elegáns komfortos. Minden szobában hideg-meleg viz ill szálloda és kávéház Telefon: 878.

HOTEL METROPOL

elsőrangban berendezett szálloda. Utazó urak találkozó helye. Vidéki autóbuszok érkező és induló állomása. Telefon :09.

Băia-Mare-n:

HOTEL STEFAN-VODA

(István Szálló)

modern berendezésű szálloda, kávéház és étterem. Napi pensio 150.— lei

pen megkezdte flottája fejlesztését. Amerika követelésére négy, már megrendelt nagy csatahajójának építését felfüggesztette, ami súlyos csapás volt úgy az Armstrong-, mint a Vickers-művekre. Sőt Amerika még tovább akart menni, ki akarta mondani, hogy hadihajót ezentúl csak állami üzemekben építsenek. Anglia nem szüntette ugyan meg a magán hajóépítő üzemeket, de elvonta egyelőre az állami szubvenciót, ami súlyos helyzetbe döntötte a két vállalatot.

A Vickers-vállalat így hamarosan a csőd szélére jutott. S hasonló nehézségek közé került az Armstrong is.

A két vállalat azután egyesült a közös bajban s végül a montecarloi játékbank nyereségei huzzák ki őket a vízből.

A nagy európai fegyvergyári konzorciumok közül egyedül a Schneider-Creuzot volt az, amely nemcsak, hogy megőrizte azt a hatalmas expanzót, amelyet a háború alatt elért, hanem nagy mértékben terjeszkedett is.

Az olasz Ilva-gyárat bukásba döntötte a válság. De egészen új alapon újjászervezték. Az Ansaldo-társaságot államilag szervezték át. Felbontották négy, egymástól független társaságra és egy külön társaság létesült állami felügyelet alatt, kizárólag fegyver- és löszergyártásra.

Nyaráljon Baia-Mare-n a Wagner-szanatóriumban

A Baia-Mare-i Wagner-szanatórium a gyönyörű fekvésű, nagyszerű klímájú üdülőhelynek pompás intézménye, ahol a nyaralók a legteljesebb kényelmet, a legnagyobb ellátást, ha szükséges orvosi felügyeletet és minden tekintetben tökéletes kényelmet kapnak. Az ellátás rendkívül olcsó. Ez az olcsóság

azonban nem az ellátás rovására történik. A szanatórium Baia-Mare legszebb, legcsendesebb helyén fekszik, nagy park övezi. Ugy a berendezést, mint a természeti fekvést illetően az országnak kevés ilyen nyaralóhelye van. Az ARADI KÖZLÖNY utazási osztálya készséggel szolgál felvilágosítással az érdeklődőknek.

Aikalmi házvétel.

Avram Iancu-térhez közel emeletes, masszív, jókarhalmi bérház 7 bérelmény nyel, részben fürdőszobákkal, jó hozam, 850.000.

Közkórház közelében ur, komfortos, 4 szobás, elő, fürdő, cselédszobás magánház, parkettázva, esslingeni redőnyök, 300 öles gyümölcsös, alkalmi árban.

Földek, szőlők, telkek adás-vételét közvetítem, valamint pénzkölcsönöket folyósítatok.

Hatschek

ingatlanforgalmi irodája Arad, Bulev. Carol 46. (Lakás ugyanott.) 2364

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

VASÁRNAP, JULIUS 26.

Bucuresti. 7.30: Reggeli műsor. 11.30: Harangszó. Egyházi beszéd. 11.50: Egyházi ének lemezen. 11.55: Egyházi előadás. 12.10: Karének. 12.40: Marcu-zenekar. 13.25: Sport. 13.43: Marcu-zenekar. 14.15: Hírek. 14.50: Marcu-zenekar. 15: Gazdáknak. 16: Matache-zenekar. 16.45: Gazdáknak. 19: Alkalmi csevegés. 19.15: Körtánczenekar. 20: Felolvasás. 21.05: Hangjáték. 22.30: Hírek. 22.40: Sport. 22.55: Kis rádiózenekar. Stelzl: Induló. Translateur: A tavasz varázsa. Rust: Két régi tánc. Momaert: Mignonette. Bayer: A babatündér, egyveleg. Becce: Román. Blon: Keleti ünnepi menet. Dvorzsák: Róka. Cahiret: A költőnő. Langsfelder. Fox. 24: Hírek.

Budapest I. 10.30: Hírek. 11—12.10: Róm. kath. Istentisztelet. 12.15—13.15: Evangélikus Istentisztelet. 13.20: Pontos időjelzés. 13.30: A rádió szalonzenekara. 14.50: Hanglemezek. 15.20: „Mit láttam a berlini olimpián faluban?” Pluhár István beszámolója előzetes berlini utjáról. 16.50: Jazzszámok. 17.30: „Liszt Ferenc”. 18: Utry Anna magyar nótákat énekel. 19: Bibó Lajos elbeszélése. 19.30: Budapesti Hangversenyzenekar. — 20.40: Ürmösy Anikó és Gellért Lajos Kosztolányi Dezső műveiből ad elő. 21.25: Salgó Sándor hegedű. 22: Hírek. sporteredmények. 22.30: Jazzzene. 23.20: Az 1. honvédegyeszed zenekara. Fjél. 1.05: Hírek.

Budapest II. 12—13: Hanglemezek. 16—16.45: „Pillanatképek a magyar rádió műsorából” (Visszemezelvételek) 17.30—17.55: Rachmaninov: „Holtak szíve” — szimfonikus költemény. 18.30—18.55: „A magyar dráma a Nemzeti Színház megnyitására”. 20.50—21.20: Tócsa István énekel. 21.25—21.50: Hírek, sporteredmények. 21.55—22.45: Cigányzene.

Belgrád. 7—8.30: Reggeli műsor. 12: Lemezek. 13: Rádiózenekar. 14.15: Népdalok. 20.50: Lemezek. 21: Vidám est. 23.15: Vendéglői zene. 21.50: Táncképek.

Bécs. 9: Ébresztő. Jelmondat. Hírek. Torna. 17.05: Schumann: F-dúr vonónégyes. 18.50: Rádiózenekar Coty szoprán és Linden tenorral. 20.30: Egy gramofon emlékei, csevegés lemezekkel. 21.35: I. hangverseny a salzburgi székesegyházból. 0.10—2: Jazz.

Berlin. 16: Ismeretlen külföldi operák lemezel. 19: Lindeggi-landler zongorára. 21: Frankfurt nagy rádiózenekara Arrau zongoraművésszel. 23.30—2: Könnyű- és tánczene szopránzó-lóval és énekegyüttessel.

Milano. 20.30: Lemezek. 21.40: Pirandello La Giara. szimf. 23: Szimfonikus hangverseny.

Deutschlandsender. 7—9: Könnyű zene. 9: Falusi zene. 16: Münchener tánczenekar. 17: Szórakoztató zene. 19: Fuvózenekar. 23.30: Könnyű- és tánczene.

HÉTFŐ, JULIUS 27.

Bucuresti. 6.30: Reggeli műsor. 13: Lemezek. 13.25: Sport. 13.40: Lemezek. 15: Hírek. 18: Kis rádiózenekar. Zerco: Drámai nyitány. Waldteufel: Tapskeringő. Ketelbey: Intermezzo.

APRO HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lej.** Minden további ára **10 szög csupán** :- szó 2 lej. :-

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. Telefon: 151. Főkiadóhivatal: Bulevardul Regele Ferdinand 4.

LEVELEZÉS

Lelkiszórákőzés. Legyen szíves közölje mi történt? Miért nem jött? 3379

Csinos fiatalasszony szívesen venné középkori uriember támogató barátságát. Leveleket „Kellemes esték” jellegre a a fiókiadóba és a lapban jelezni kérem.

KÉTHETI külföldi nyaraláshoz korekt uriember utitársat keres dolgozó, önköltséges urlasszony. „Augusztusban” jellegre a főkiadóba. 3378

Hegedűs
nyukkendő
Budapest

Dostal: Divatos egyveleg. Beyer-Helmeund: Szerelmi dal. Lincke: Gavott. Wissmar: Szerenád. 19: Időszéri anyag. 19.15: Rust: Lirai intermezzo. Schubert-Berté: Három a kislány, egyveleg. Becce: Laguna-szerenád. Stolz: Keringő. Tuban: Keringő. Bochmann: Nyári szél. 20.15: Felolvasás. 20.35: Sibiceanu T. zongorázik. 21.10: Felolvasás. 21.25: Kamaralemezek. 21.55: Könyvek és folyóiratok. 22.05: Alexandrescu Aurel énekel. 22.30: Hírek. 22.45: Muffian-mandolinzenekar. 23.20: Marcu-zenekar. 23.55: Hírek. Utána: Marcu-zenekar.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána hanglemezek. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20: „Ósmagyarok házatája”. Felolvasás. 11.45: Mieczkiewicz Adám emlékezete. Felolvasás. 13.05—14.30: Állátalan Zenészek Zenekara. Közben kb. 13.30: Hírek. Közben kb. 14.15: Pontos időjelzés. 14.45—15.20: Petry Kató énekel, zongorán kíséri Pongrácz István. 15.40: Hírek, érend. 17.45: Pontos időjelzés. 18: „Az ardeali három nemzet”. Felolvasás. 18.30: Hochstrasser Ferenc fuvolázik zongorakísérettel. 18.50: Terecsényi György elbeszélése. 19.20: A rádió szalonzenekarából alakult szalonötös. 20.30: „Szovjetország az európai politikában”. 21: Cigányzenekar. 21.40: Hírek. 22: Verdi: „Aida” című operája hanglemezzel. 23.30: Időjárásjelentés. Utána: Jazz-zenekar.

Budapest II. 20—21: Hanglemezek. 21.05—21.30: Felolvasás. Szigeti Edére. 21.35—22.15: A Fejes-szalonzenekar műsora. 22.20—22.40: Hírek.

Belgrád. 13: Rádiózenekar. 18.20: Tembovelska zongoraművész játéka. 19.20: Rádiózenekar. 20.50: Népdalok. 21.30: Massenét: Manon, opera. Bécs. 8.20—9: Strauss János-lemezek. 12.25: Paraszti zene lemezek. 13.30: Rádiózenekar. 18.10: Klíma: Régi bécsi eredetű. 21: A 10. bécsi vadászzenekar zenekara. 23.10: Tarka tízperc. 23.20: Pessl Ysle csembalózik. Utána: Állátalanok zenekara.

Berlin. 7—9: Könnyű zene. 17.30: Straub hegedűművész játéka. 18: Lett, eszt és finn kerdalok. 20: Indulók. dalok, keringők. 1—2: Híres tánczenekarok lemezei.

Deutschlandsender. 16: Kamarazene. 17: Szórakoztató zene szopránénekel. 19: Ifjúsági ének és zene. Közben 19.45: Kikötői hírek Hamburgból. 23.30: Rádiózenekar. Utána: Dalok a világ minden részéből.

Milano. 20: Vegyes zene. 21.40: Wolf-Ferrari: A négy házártsos. 3 felvonásos opera. Utána tánczene.

ALKALMAZÁS

Igazoltan nagy gyakorlattal rendelkező kifejezetten **öntödei mérnököt** és **öntödei művezetőt** keresünk nagy öntöde részére. Ajánlatok „Adeal” jelige alatt a kiadóba kéretnek. 3330

Házmesterpar. gyermektelen, szerelési munkálatokban jártas, fizetéssel felvétetik. Jelentkezés: Str. Cloșca 4., földszinti irodában 9—12 és 4—6 között. 3381

Mindenes szobalányt augusztus 1-re keresek. Dr. Németh, Str. Eminescu 17. 3339

Egy megbízható, jó mindenes, ki elmenne Bucurestibe egy 3 tagú családkhoz, jó fizetéssel felvétetik. Cim: Piața Avram Iancu 13., I. em. 16. Fenyvesiné. Jelentkezni hétfőn egész nap.

Vas- és vegyeskereskedő-szolgálat azonnali belépésre keresek. Ajánlatokat bizonyítvánnyal „1300” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 3337

Perfekt szakácsnőt keresek augusztus 1-re. Korais Zsigáné Str. Pop Cicio 6—8. szám. 3357

Nagy gyakorlattal rendelkező **gépműhelyi főművezetőt** keresünk precíziós gépmunkákra. — Ajánlatok „Praecizio” jelige alatt a kiadóba kéretnek. 3331

Shakácsnő, szobalány augusztus 1-re jó bizonyítvánnyal ur házhoz keresetlik. Cim a kiadóban.

FŐZNI tudó erkölcsös és szorgalmas mindenest keresek augusztus 1-re 2 tagú családkhoz. Cim a kiadóba. 3318

MINDENES főzőnő jó bizonyítvánnyal keresetlik. Jelentkezés: Strada Consistoriului 5. III. em. 2. 3371

LAKÁS

MODERN háromszobás emeleti lakás szeptember hó 1-re kiadó. Bul. Carol 70. 3329

Modern, kétszobás, fürdőszobás, első emeleti erkélyes lakás kiadó augusztus 1-re. Cim: Citrom, gázgyárral szemben.

Négy szobából álló külfölbéjárati lakások, 2 fürdőszobával, ugyanott buorozott szobák kiadók. Str. Cicio Pop 1. sz. I. emelet. 3350

Két szoba konyhás, fürdőszobás lakást keresek a város központjában, esetleg kisebb magánházat bérelnének. Cimeket a kiadóba kérek.

3 és 4 szobás modern erkélyes lakás kiadó. Eminescu-uca 30.

Kiadó a főtéren két szép, egymásba nyíló szoba, külön bejárattal. Irodának is nagyon alkalmas. Cim a kiadóhivatalban.

HÁROMSZOBÁS, fürdőszobás és mellékhelyiségekkel álló lakás és egy kétszobás, fürdőszobás garcon lakás augusztus 1-re kiadó. Bővebbet Kerpel könyvkereskedésben. 3360

MODERN 2 szobás uccai lakás újonnan festve kiadó Str. Grigorie Alexandrescu 40. 3363

Háromszobás augusztus 1-re, 2 szobás összkomfortos lakás november 1-re kiadó modern új házban, központi fűtés és melegvíz szolgáltatással. Érdeklődni Madár építész Bul. Carol 47/a. sz. 3369

Centrumhoz egész közel

emeletes masszív ház 6 bérelménnyel, elfoglalható 4 szobás, parkettás lakással, 5 évi részletfizetésre olcsó kamat mellett 625 ezer lei. **Belvárosban** új ház, 5 lakás, mind fürdőszobás, Shone, esslingeni redőnyök 60 ezer lei évi jövedelem 535 ezer lei. Fentiekben kívül bár, magánházak nagy választékban eladók. Pénzkölcsönöket betáblázásra folyósítok.

Haász iroda és lakás
Arad, Str. Eminescu 20—22.

KIADÓ 2 uccai szuterén helyiség műhelynek, raktárnak, benne víz, gáz, erdőra. Ugyanott egy butorozott szoba is kiadó. Str. Eminescu No. 27. 3376

BUTOROZOTT szobát keres urin, fürdőszobával, augusztus 15-re, urisaládnál. Cimeket a kiadóba kér. 3375

VÉTEL ÉS ELADÁS

4 1/2%-os inzestrare és 3%-os consolidate állampapírokat legelőnyösebb árfolyamon vesz és elad **Spitz Sándor** bankbizományi irodája Arad, Str. Moise Nicoara 16. Telefon 682.

Csillárok nagy választékban rendelkezésre állók **Kalmár József** cégnél, Str. Brătianu No. 1. 3302

FAGYALT-TARTÁLY és fagyaltcsep közepes nagyságban és jégsekrény cukrászda részére kerestetik Kovordányiné, Str. Cornel Popescu 13. 3361

Electromotorok, új és használt minden nagyságban jutányos áron kaphatók **Kalmár József**, cégnél, Str. Brătianu No. 1. 3302

Börgarnitúra, ebédő, keleti perzsák, antik butorok, Schöberl, gyapjúfonál eladók. Veszek készpénzért szőnyegeket, antik butort. „ARS” bizom. üzlet, Eminescu-uca.

Modern butorok

készen és megrendelésre jutányosan kaphatók
Csatlós I. műasztalosnál,
Calea Saguna 184. 3119

ELLÁTÁS

Tanársalád nyaralni vinne 15 évig tünemény gyermekek magasfekvésű nyaralóhelyre. Mérsékelt ellátási díj. Korrepetálást vállal. Információt ad Mariana Fisoher, Minorita-palota. 3068

ÜZLETEK

Evtizedek óta fennálló jömenetű üzlet, házal együtt. Simand-on a legobb helyen, eladó. Cim: Kiss Sándor Simand. 3311

INGATLAN

Nagyon szép komfortos ur magánház eladó

belvárosban, mely áll: négy nagy szoba, elő-, fürdő-, cseődszoba és mellékhelyiségekkel, külön házmesteri lakás, parkirozott udvar nagy gyümölcsösökkel Cim a kiadóban. 3320

MURÁSEL közepben a község háza mellett 4. számú ház olcsón eladó. Tejjáadáságnak és gyárnak alkalmas. 3356

Belváros szívében

villaszerű emeletes új ház háromszobás összkomfortos lakással 900.000 leiert Telek a törvényesztől magánvilla építkezésre 160.000 leiert eladó. Egyedüli megbízott: **ELEMÉR**-iroda, Str. Brătianu 5. 3365

KÜLÖNFÉLÉK

Beraktározási raktárban legmegbízhatóbban beraktározhatók lakberendezések, pénz előleg is kapható. — Olcsón eladó egy füvefal, egy hálószoba, székek, vaságyak és egy 2-as fehér garderobszekrény. Str. Moise Nicoara 9—11. sz. 3354

Fiatall vizslakutya találtatott. Atvetet: Bleier trafik, Str. Trib. Dobra 11. 3359